

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Харків – 2019

Програма навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми міжнародного публічного права**»: галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії).

Розробники:

Стешенко Володимир Миколайович,
завідувач кафедри міжнародного права, к.ю.н., доцент,

Сердюк Олександр Васильович,
професор кафедри міжнародного права, д.ю.н., доцент,

Тарасов Олег Володимирович,
доцент кафедри міжнародного права, д.ю.н., доцент

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
протокол № 12 від 25 червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ доц. В. М. Стешенко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	37
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	37
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	37
4.3. Освітні технології та методи навчання	38
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	39
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	41
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни.....	73
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	74
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	76
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни	78

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» викладається в рамках підготовки здобувачів у галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії).

1. *Ціль* навчальної дисципліни: надання здобувачам фундаментальних теоретико-методологічних знань щодо актуальних проблем сучасного міжнародного права, основних парадигм, теорій та методів дослідження міжнародно-правової проблематики як загалом, так і в окремих галузях.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення теоретичних знань щодо предмету та методу сучасного міжнародного права;
- з'ясування здобувачами ключових тенденцій розвитку сучасного міжнародного правопорядку;
- формування вмінь та навичок роботи із джерелами міжнародного права;
- ознайомлення з практикою міжнародних судових та позасудових органів;
- поглиблення уявлень про систему суб'єктів міжнародного права; особливості їх правосуб'єктності;
- ознайомлення з проблемними аспектами теорії та онтології галузей міжнародного права;
- засвоєння методології аналізу нових або нетрадиційних джерел міжнародного права;
- формування системи знань про особливості взаємодії національного та міжнародного права;
- розуміння основних механізмів національної імплементації міжнародного права.

2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

а) навчальна дисципліна «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» є обов'язковою навчальною дисципліною в рамках підготовки здобувачів у галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії);

б) при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з наступних дисциплін: «Історія міжнародного права», «Філософія», «Організація та методологія наукових досліджень»;

в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при підготовці дисертації та проведенні самостійних наукових досліджень.

3. Предметні компетентності, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК–1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження.

ПК–2. Здатність розуміти системну природу сучасного міжнародного правопорядку та спроможність застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем.

ПК–3. Здатність ідентифікувати та аналізувати джерела міжнародного права, як традиційні, так і нові.

ПК–4. Спроможність надавати наукову оцінку міжнародної правосуб'єктності різних за природою та походженням учасників міжнародних відносин.

ПК–5. Здатність застосовувати сучасні методи і прийоми тлумачення актів міжнародного права.

ПК–6. Здатність орієнтуватись у наукових школах та традиціях сучасного міжнародного права, спроможність використання методологічного плюралізму чи комплексного (міждисциплінарного) підходу.

ПК–7. Здатність ідентифікувати теоретичні проблеми ключових галузей міжнародного права.

ПК–8. Здатність здійснювати аналіз процесу міжнародної нормотворчості у різних її інституційних формах.

ПК–9. Готовність до застосування теоретичних знань для аналізу конкретних правових проблем участі України у системі міжнародних відносин.

ПК–10. Здатність застосування сучасних тлумачень прав людини як базових цінностей та норм міжнародного права.

ПК–11. Здатність отримання інформації щодо діяльності міжнародних судових та квазі-судових органів, проведення аналізу та визначення ролі практики міжнародних (регіональних) судів у розвитку міжнародного права.

ПК–12. Готовність брати професійну участь у процедурах діяльності міжнародних органів (міжурядових організацій, міжнародних судів, міжнародних неурядових організацій, тощо).

ПК–13. Здатність готувати професійні аналітичні висновки, експертні оцінки, проекти нормативно-правових актів, міжнародних актів.

ПК–14. Здатність встановлювати та підтримувати професійне спілкування із представниками іноземних наукових та навчальних закладів за тематикою загального та галузевого міжнародного права.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

4. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД–1.1. Наявність поглиблених наукових та практичних знань щодо системної природи сучасного міжнародного правопорядку та вміння застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем.

РНС НД–1.2. Обізнаність в питаннях еволюції міжнародного права, розуміння особливостей сучасного етапу його розвитку.

РНС НД–1.3. Вміння застосовувати історичний аналіз в рамках проведення міжнародно-правових досліджень.

РНС НД–1.4. Вміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у міжнародно-правових дослідженнях.

РНС НД–1.5. Вміння застосовувати міждисциплінарні підходи у міжнародно-правових дослідженнях.

РНС НД–2.1. Вміння ідентифікувати і давати аналіз та оцінку норм міжнародного права, проводити їх класифікацію.

РНС НД–2.2. Вміння ідентифікувати і проводити аналіз природи суб'єктів міжнародного права.

РНС НД–2.3. Вміння працювати з міжнародними договорами, тлумачити їх зміст та практику застосування.

РНС НД–2.4. Вміння ідентифікувати та проводити аналіз міжнародних звичаїв.

РНС НД–2.5. Вміння проводити аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів в процесі підготовки дисертаційного дослідження.

РНС НД–2.6. Вміння застосовувати теоретичні моделі взаємодії міжнародного та національного права.

РНС НД–3.1. Вміння визначати галузеву належність конкретних проблем міжнародно-правового регулювання, визначати теоретичні засади їх дослідження.

РНС НД–3.2. Вміння тлумачити теоретичні та практичні питання міжнародно-правового регулювання територій.

РНС НД–3.3. Вміння застосовувати та тлумачити норми дипломатичного та консульського права.

РНС НД–3.4. Розуміння природи прав людини, вміння тлумачити та застосовувати норми міжнародного права прав людини.

РНС НД–3.5. Вміння проводити аналіз практики мирного вирішення міжнародних спорів.

РНС НД–4.1. Вміння застосовувати норми міжнародного і пояснювати його взаємодію з національним законодавством.

РНС НД–4.2. Вміння ідентифікувати міжнародно-правові аспекти у ситуаціях збройного конфлікту.

РНС НД–4.3. Вміння застосовувати та тлумачити норми міжнародного кримінального права.

РНС НД–4.4. Розуміння природи та процедур міжнародних судів, вміння проводити аналіз їх практики, застосовувати правові позиції міжнародних судів.

РНС НД–4.5. Вміння застосовувати та тлумачити норми міжнародного гуманітарного права.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів ЄКТС: 14</p> <p>Кількість модулів: 4</p> <p>Загальна кількість годин: 420</p> <p>Тижневих годин: 12</p> <p>Аудиторних: 4</p> <p>Самостійна робота: 8</p>	<p>Рівень освіти – третій (доктор філософії)</p> <p>Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»</p> <p>Спеціальність – 293 «Міжнародне право»</p>	<p>Обов'язкова</p> <p>Модуль 1 Лекції: 12 Практичні заняття: 16 Самостійна робота: 62 Види контролю: поточний контроль</p> <p>Модуль 2 Лекції: 14 Практичні заняття: 18 Самостійна робота: 56 Консультація: 2 Види контролю: поточний контроль; семестровий залік</p> <p>Модуль 3 Лекції: 16 Практичні заняття: 24 Самостійна робота: 80 Види контролю: поточний контроль</p> <p>Модуль 4 Лекції: 18 Практичні заняття: 22 Самостійна робота: 78 Консультація: 2 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)</p>

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1.

Міжнародне публічне право як наукова дисципліна: предмет, методи, історія

Історія міжнародного права та методологія її наукового дослідження.

Питання виникнення міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного права. Передумови походження міжнародного права. Механізм і особливості виникнення міжнародного права. Різноманіття періодизацій міжнародного права. Період і тип міжнародного права. Відсутність єдиної періодизації міжнародного права. Загальноісторична періодизація. Періодизація за укладанням найбільш значних міжнародно-правових актів. Періодизація за історією міжнародно-правових шкіл і наукових напрямів. Регіональна періодизація. Періодизація, яка ґрунтується на переважанні певної держави чи системи держав. Поділ на суспільно-економічні формації.

Проблеми історії окремих галузей та інститутів міжнародного права. Історія міжнародної правосуб'єктності. Історія джерел міжнародного права. Історія мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Історія міжнародно-правової відповідальності. Історія дипломатичного і консульського права. Історія міжнародного морського права та ін.

Проблема історії міжнародного права як наукової та навчальної дисципліни. Становлення науки міжнародного права. Виокремлення історії міжнародного права з історії дипломатії та політичної філософії. Боротьба з міжнародно-правовим нігілізмом. Європоцентризм, нормативізм та етатизм класичної доктрини міжнародного права.

Джерела з історії вітчизняної науки міжнародного права. Дослідження вітчизняної доктрини міжнародного права XIX – початку XX ст. Вітчизняна наука міжнародного права міжвоєнного періоду 1918–1939 рр. та періоду Другої світової війни 1939–1945 рр.

Українська наука міжнародного права другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Міжнародне право як предмет науки міжнародного права.

Сутність міжнародного права. Визначення поняття «міжнародне право».

Функції міжнародного права. Характеристика міжнародного права. Особливості сучасного міжнародного права.

Система міжнародного права. Кодифіковані та некодифіковані галузі міжнародного публічного права.

Принципи міжнародного права, закріплені в Статуті ООН. Принципи міжнародного права, доповнені Заключним актом НБСЄ 1975 р. Юридичне значення норм *jus cogens* у міжнародному публічному праві.

Особливості міжнародного права, які відрізняють його від національного права. Відмінності міжнародного публічного права від міжнародного приватного права.

Державні інтереси, політика і міжнародне право. Роль міжнародного права у провадженні зовнішньої політики держави. Право і справедливість. Міжнародне право і процес глобалізації. Роль міжнародного права у вирішенні глобальних проблем людства.

Питання виникнення міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного права. Передумови походження міжнародного права. Механізм і особливості виникнення міжнародного права. Різноманіття періодизацій міжнародного права. Період і тип міжнародного права. Відсутність єдиної періодизації міжнародного права. Загальноісторична періодизація. Періодизація за укладанням найбільш значних міжнародно-правових актів. Періодизація за історією міжнародно-правових шкіл і наукових напрямів. Регіональна періодизація. Періодизація, яка ґрунтується на переважанні певної держави чи системи держав. Поділ на суспільно-економічні формації.

Методологія науки міжнародного права. Визначення об'єкту і предмету науки міжнародного права. Загальнонаукові методи дослідження. Загальнонаукова методологія. Юридичні методи дослідження. Історично-

правовий метод. Природно-правова та позитивно-правова методології. Соціологічний підхід у міжнародному праві. Порівняльний метод в історії міжнародного права. Принцип методологічного плюралізму. Необхідність комплексного підходу.

Модуль 2.

Система, норми та джерела міжнародного права

Система і структура міжнародного права.

Міжнародний правопорядок. Роль міжнародних міжурядових організацій у формуванні і підтриманні міжнародного правопорядку. Проблеми фрагментації сучасного міжнародного права.

Норми міжнародного права.

Поняття норми міжнародного права. Класифікація норм міжнародного права. Імперативні норми міжнародного права. Основні принципи міжнародного права. Поняття «загальне міжнародне право». Міжнародне «м'яке» право. Ієрархія норм міжнародного права. Значення Статуту ООН у формуванні ієрархії норм сучасного міжнародного права. Значення загальних принципів права у формуванні ієрархії сучасного міжнародного права.

Поняття і види джерел у міжнародному праві.

Міжнародні договори. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р. Міжнародно-правові звичаї. Елементи міжнародно-правових звичаїв. Класифікація міжнародно-правових звичаїв. Співвідношення міжнародно-правових звичаїв і міжнародних договорів. Особливості встановлення локальних (партикулярних) міжнародно-правових звичаїв. Загальні принципи права. Рішення міжнародних і національних судів. Доктрина міжнародного права. Вплив доктрини міжнародного права на формування і виконання норм міжнародного права. Односторонні акти держав. Рішення

міжнародних організацій. Класифікація рішень міжнародних міжурядових організацій.

Проблема співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права і її відображення у різних правових школах.

Розкриття сутності міжнародного права як особливої правової системи через призму співвідношення його з національним правом.

Самовиконувані та несамовиконувані норми міжнародного права та їх відображення у внутрішньому правопорядку держави.

Розвиток основних теорій співвідношення міжнародного та національного права.

Моністична теорія примату національного права над міжнародним правом. К. Бергбом, М. Вензель, А. Цорн, Г. Лассон, Б. Біндер, Дж. Остін, Десенсьєр-Ферранд'єр, М. Строгович, С. Голунський та інші про примат міжнародного права над національним.

Дуалістична (плюралістична) теорія взаємодії міжнародного і національного права. Відображення теорії дуалізму у роботах Х. Тріппеля, Д. Анцилотті, К. Струппа, Р. Редслоба, Х. Штребеля та інших.

Доктрина соціалістичної правової науки з питань співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права (В. Буткевич, Г. Ігнатенко, Д. Левін, М. Миронов, Р. Мюллерсон, Г. Тункін, Є. Усенко, С. Черниченко). «Реалістичний дуалізм» Д. Костова, «соціалістична доктрина дуалізму» П. Радойнова, «діалектичний дуалізм» С. Черниченка та Е. Аметистова.

Моністична теорія примату міжнародного права над національним правом (Г. Кельзен, П. Гегенхейм, Ф. Джессеп, Г. Лаутерпахт, Ж. Ссель, Дж. Шварценбергер, Ч. Хайд, А. Фердросс та ін.).

Теорія координації.

Доктрина міжнародного права про здійснення його норм у внутрішньодержавній сфері. Імплементация норм міжнародного права у внутрішньому правопорядку держави. Концепція трансформація, її переваги та недоліки. Рецепція, її переваги та недоліки.

Дія норм міжнародного права у національному правопорядку на основі відсилки. Види відсилки у національному праві. Проблема застосування відсилки. Доктрина інкорпорації.

Поняття та складові національно-правового механізму імплементації норм міжнародного права у внутрішній правопорядок України.

Питання про існування виключної компетенції держави.

Законодавство України про співвідношення міжнародного і національного права. Конституція України 1996 р., Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р., Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. про місце норм міжнародного права у національному праві України.

Місце норм міжнародного права у національній системі права, проблеми ієрархії.

Національне законодавство і міжнародна судова практика. Проблеми застосування міжнародно-правових звичаєвих норм у національному правопорядку України.

Поняття галузевого монізму і його відображення у національному законодавстві України.

Конституційне право і судова практика окремих держав щодо співвідношення міжнародного і національного права.

Суб'єкти міжнародного права.

Визначення суб'єкта в загальній теорії права і в теорії міжнародного права. Відсутність у світовій літературі єдиної концепції суб'єкта права взагалі. Методологічні проблеми при визначенні суб'єкта права (нормоцентризм, «фізикалізм», «соціологізм», відсутність розуміння правової форми суб'єкта права, ігнорування більшістю теоретиків права досягнень теорії міжнародного права та ін.). Актуальність теоретичної розробки та впровадження у юридичну практику єдиної концепції суб'єкта права.

Правова персонологія як методологічна основа дослідження проблем правосуб'єктності в цілому. Міфолого-релігійні, філософсько-методологічні й

соціогуманітарні підстави правової персонології. Персоноцентристський підхід до вивчення соціальних акторів у соціогуманітарних науках. Фундаментальні категорії «особа» та «особистість». Предмет, метод і основні напрями досліджень правової персонології. Проблема імплементації соціогуманітарного знання у правову науку. Правова особистість як предмет, а персоноцентризм як метод правової персонології. Правова антропология, правова кротологія і правова корпоратологія як напрями правової персонології.

Понятійно-категоріальний ряд правової персонології. Необхідність існування спеціальних персонологічних понять та категорій які адекватно описують персонативну правову реальність. Персонативна правова форма й субформа. Персонативна правова система й підсистема. Персонативний юридичний факт. Правова презентація, репрезентація й саморепрезентація. Феномен правової трансперсонативності. Правоздатність, дієздатність і деліктоздатність з точки зору правової персонології. Правова персоніфікація й деперсоніфікація. Правова персоналізація й деперсоналізація.

Поняття «суб'єкт міжнародного права». Класифікація суб'єктів міжнародного права. Визначення суб'єкта міжнародного права в історії міжнародно-правової думки. Суб'єкт міжнародного права з точки зору міжнародно-правової персонології. Проблема класифікації суб'єктів міжнародного права.

Емансипація людини у міжнародному праві. Еволюція міжнародної правосуб'єктності фізичної особи у міжнародному праві прав людини, міжнародному гуманітарному праві, міжнародному кримінальному праві, міжнародному економічному праві та інших галузях міжнародного права.

Антропологічний нігілізм в доктрині міжнародного права. Витоки негативного ставлення до людини як суб'єкта міжнародного права. Крайні форми етатизму у юридичній науці та необхідність їх подолання.

Фізична особа як основа й невід'ємний суб'єкт міжнародного права. Людина як джерело та першооснова права взагалі. Присутність людини у будь-

якій правовій ситуації. Теоретичне обґрунтування та практичні докази міжнародної правосуб'єктності людини.

Міжнародно-правова кратологія: загальні питання. Методологічні недоліки вивчення суверенних правових осіб (ототожнення учасника міжнародних правовідносин з учасником міжнародних відносин, етатистське розуміння носія суверенної правової форми, європоцентризм, неадекватне звеличення ролі держави у правознавстві та ін.). Необхідність подолання нігілістичного ставлення до важливої службової ролі суверенних осіб у забезпеченні міжнародного правопорядку й захисті прав людини.

Держава та інші соціальні актори як суверенні міжнародно-правові особи. Фактичні та юридичні підстави існування суверенної правової особи. Держава як суб'єкт міжнародного права. Суверенна правова особа організацій національно-визвольних рухів та протодержав. Специфіка суверенної правової особи Святого Престолу (Ватикану) і Суверенного Мальтійського ордену.

Проблеми міжнародно-правового визнання. Методологічні недоліки існуючих теорій визнання у міжнародному праві. Фактичні та юридичні підстави міжнародно-правового визнання. Наслідки міжнародно-правового визнання як одностороннього міжнародно-правового акту для сторони, що визнається, і сторони, що визнає.

«Самопроголошені» держави як проблема сучасного міжнародного права. Питання легітимності «самопроголошених» держав або держав *de facto*. Необхідність чіткого розмежування категорій «держави» і «суверенна правова особа». Визнання нелегітимних утворень як порушення імперативних норм міжнародного права. Іноземна військова допомога сепаратистським утворенням як порушення загальноновизнаних принципів міжнародного права. Категорія «народ» і принцип рівноправності й самовизначення народів у сучасному міжнародному праві. Право корінних народів та різноманітних меншин на внутрішнє самовизначення у рамках національного правопорядку.

Міжнародна юридична особа як предмет міжнародно-правової корпоратології. Генеза міжнародної юридичної особи у міжнародному праві.

Визнання міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій у ХХ ст. Різноманіття соціальних акторів – носіїв персонативної правової форми міжнародної юридичної особи як прояв демократизму, плюралізму та відкритості міжнародно-правової системи. Специфіка міжнародної правосуб'єктності Європейського Союзу та його внутрішнього права.

Національні юридичні особи в міжнародному праві: персонологічний аналіз. Факультативний характер міжнародної правосуб'єктності різноманітних національних юридичних осіб. Значення недержавних акторів у розвитку сучасного міжнародного права.

Міжнародні неурядові організації. Соціальна та правова природа міжнародних неурядових організацій як інститутів глобального громадянського співтовариства. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій у доктрині міжнародного права. Включення міжнародних неурядових організацій у систему факультативних суб'єктів міжнародного права.

Транснаціональна корпорація як мережа юридичних осіб різної національності. Соціально-економічна та юридична природа ТНК. Економічна єдність ТНК при її юридичній роздробленості. Міжнародно-правові засоби захисту прав ТНК через її окремі підрозділи як національні юридичні особи.

Субнаціональні територіальні одиниці. Соціально-політична та правова природа суб'єктів федерацій, автономій, регіонів, мегаполісів та інших субнаціональних територіальних одиниць. Різноманіття субнаціональних територіальних одиниць у сучасному світі. Право субнаціональних територіальних одиниць на міжнародну діяльність у межах свого національно-правового статусу. Факультативний характер міжнародної правосуб'єктності субнаціональних територіальних одиниць.

Проблеми правонаступництва у сучасному міжнародному праві.

Проблема правонаступництва й континуїтету в доктрині міжнародного права. Теорії правонаступництва й континуїтету в історії міжнародно-правової

думки. Розмежування між правонаступництвом й континуїтетом у міжнародному праві. Ідентичність та схожість суб'єктів міжнародного права. Критика концепцій, які змішують інститути міжнародного правонаступництва й континуїтету.

Правонаступництво й континуїтет в практиці міжнародного права. Вирішення проблем правонаступництва при утворенні нової незалежної держави у результаті деколонізації, при об'єднанні та розпаді держав, при входженні однієї держави до складу іншої держави, при відокремленні частини території держави і утворенні на ній нової держави.

Розпад СРСР з точки зору доктрини міжнародного права. Різні теоретичні підходи до факту припинення існування СРСР. Критика поглядів існування СРСР як сучасного суб'єкта міжнародного права. Юридичні наслідки практичного застосування різних доктринальних підходів щодо правонаступництва СРСР.

Концепція «продовжуваності» міжнародної правосуб'єктності Російської Федерації щодо СРСР. Міжнародно-правова позиція України та Російської Федерації щодо припинення існування СРСР. Проблема членства Російської Федерації в ООН, включно зі статусом постійного члена Ради Безпеки ООН. Некоректність концепції «продовжуваності» міжнародної правосуб'єктності Російської Федерації щодо СРСР, як феномену, відмінного і від правонаступництва, і від континуїтету.

Невирішені проблеми міжнародного правонаступництва України щодо колишнього СРСР. Проблема державних кордонів України. Проблема державної власності України за кордоном. Нерухова власність. Рухома власність, включно з культурними цінностями народу України. Проблема державних боргів України. Перспективи вирішення проблем правонаступництва.

Проблема права народів на самовизначення.

Становлення та розвиток принципу самовизначення народів у міжнародному праві.

Нормативний зміст принципу самовизначення народів у міжнародному праві. Поняття «народу» («нації») у міжнародному праві. Відмінність між поняттями «народ» («нація») і «населення».

Право на внутрішнє і зовнішнє самовизначення народу відповідно до норм міжнародного права. Право національної меншини на національно-культурну автономію та повагу до національної самобутності.

Умови реалізації права народу на зовнішнє самовизначення у міжнародному праві.

Права та обов'язки народу, що реалізує право на самовизначення, у міжнародному праві.

Співвідношення принципу самовизначення народу (нації) та територіальної цілісності держави.

Реалізація права на самовизначення в міжнародній практиці. Реалізація права на самовизначення Організацією визволення Палестини. Реалізація права на самовизначення народом Косова з позицій міжнародного права. Міжнародно-правова оцінка подій щодо Автономної Республіки Крим у 2014 р.

Модуль 3.

Сучасні проблеми міжнародно-правового регулювання міжнародної спільноти і міждержавних відносин

Право міжнародних договорів.

Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р., Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р., Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.

Поняття, об'єкт та предмет міжнародного договору. Відмінність між міжнародним договором і міжнародними домовленостями. Практика

найменування міжнародного договору: «договір», «угода», «пакт», «конвенція», «статут», «протокол», «конкордат» тощо. Форма, мова і структура міжнародного договору. «Джентельменська» угода.

Суб'єкти права міжнародних договорів. Універсальна договірна правоздатність держав. Функціональна договірна правоздатність міжнародних міждержавних організацій. Договірна правоздатність народу (нації), що бореться за незалежність, та державноподібних утворень. Угоди адміністративно-правових одиниць і суб'єктів федерацій.

Співвідношення міжнародного договору та міжнародного звичаю як джерел міжнародного права.

Принципи права міжнародних договорів. Принцип свободи договору. Принцип відповідності нормам *jus cogens*. *Pacta sunt servanda*. Принцип неможливості посилатися на норми національного законодавства як підставу для невиконання міжнародного договору. Принцип заборони таємних договорів.

Класифікація міжнародних договорів (за формою, за об'єктом, за сферою дії, за суб'єктним складом, за кількістю учасників, що висловлюють узгоджену позицію, за можливістю приєднання, за обсягом прав і обов'язків учасників, за можливістю внесення застережень, за строком дії, за юридичною силою).

Загальна характеристика процесу укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. З'ясування повноважень. Особи, які можуть укласти міжнародні договори *ex officio* або за спеціальним дорученням. Підготовка тексту міжнародного договору. Основні організаційно-правові форми підготовки узгодженого тексту договору. Відмінність укладання міжнародного договору в рамках та під егідою міжнародної організації. Встановлення автентичності міжнародного договору. Підписання, підписання *ad referendum*, парафування міжнародного договору. Способи висловлення згоди на обов'язковість міжнародного договору. Підписання договору, обмін документами, що складають договір, ратифікація договору, його прийняття,

затвердження, приєднання до нього, будь-який інший спосіб, про який домовились сторони.

Офіційна реєстрація міжнародного договору. Депозитарій міжнародного договору. Опублікування міжнародного договору. Промульгація міжнародного договору.

Поняття застереження до міжнародного договору. Правовий режим застережень до міжнародного договору. Форма, час та умови висловлення застережень. Заперечення проти застережень. Зняття застережень.

Набрання чинності міжнародним договором.

Дія у часі, просторі та за колом суб'єктів міжнародного договору. Тимчасове застосування договору до набрання ним чинності. Особливості дії договору, що має протоколи. Дія міжнародного договору за умови припинення дипломатичних або консульських зносин. Дія багатостороннього міжнародного договору за умови скорочення кількості його учасників. Дія міжнародних договорів для третіх держав.

Дійсність договору і збереження ним чинності. Недійсність договору.

Поправки до міжнародного договору.

Припинення дії міжнародного договору. Правомірні та неправомірні підстави припинення дії міжнародного договору. Припинення договору через закінчення його дії, денонсацію, порушення, появу нової норми *jus cogens*, його виконання. *Rebus sic stantibus*. Неможливість виконання міжнародного договору.

Зупинення дії міжнародного договору.

Поняття, основні принципи та правила тлумачення міжнародних договорів. Заяви про тлумачення міжнародних договорів. «Автономні» поняття в міжнародних договорах. Способи тлумачення міжнародних договорів: словесне (граматичне), логічне, систематичне, історичне, телеологічне, аксіологічне, розширювальне. Суб'єкти тлумачення міжнародних договорів. Автентичне тлумачення міжнародного договору. Доктринальне тлумачення міжнародного договору.

Поняття міжнародного договору України. Законодавство України у сфері права міжнародних договорів. Особливості укладення міжнародних договорів за законодавством України. Набрання чинності міжнародним договором для України. Застосування норм міжнародних договорів як частини національного законодавства України. Застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя.

Проблема території у міжнародному праві.

Поняття і види території в міжнародному публічному праві. Державна територія. Державні кордони (встановлення, делімітація, демаркація).

Правові підстави зміни державної території. Заборона застосування сили або погрози силою щодо території держави. Принцип територіальної цілісності. Принцип недоторканності й непорушності державних кордонів. Протиправні зміни державної території.

Державна територія з міжнародно-правовим режимом. Міжнародно-правовий статус Шпіцбергена.

Оренда території. Міжнародно-правовий статус Угоди між Україною та Російською Федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України 1997 р.

Міжнародно-правовий режим рік і озер. Режим судноплавства по Дунаю. Участь Російської Федерації у Конвенції про режим судноплавства на Дунаю.

Міжнародно-правові особливості делімітації та демаркації державного кордону України з країнами – членами Європейського Союзу: Республікою Польща, Словацькою Республікою, Угорською Республікою та Румунією.

Міжнародно-правові особливості делімітації та демаркації державного кордону України з країнами – учасниками Співдружності Незалежних Держав: з Республікою Білорусь, Республікою Молдова та Російською Федерацією.

Врегулювання потрійних точок стику державного кордону України з Польщею і Республікою Білорусь (прикордонний знак «Буг»); з Польщею і Словаччиною (прикордонний знак «Кременець»); із Словаччиною та Угорщиною (прикордонний знак «Тиса»), з Угорщиною та Румунією

(прикордонний знак «Тур»); з Республікою Молдова і Румунією («Прут» і «Дунай»), з Республікою Білорусь і Російською Федерацією («Курган Дружби»).

Виникнення та розвиток міжнародного морського права. Поняття «міжнародне морське право». Міжнародна морська організація (ІМО). Міжнародно-правовий статус і режим морських просторів.

Значення і способи визначення ширини територіального моря. Внутрішні морські води. Територіальне море. Прилегла зона. Правовий режим виключної економічної зони. Континентальний шельф. Поняття «відкрите море» і його свободи. Прапор судна. Морське дно. Міжнародні протоки. Міжнародні канали. Питання про міжнародно-правовий режим Арктики.

Делімітація морських територіальних просторів України у Чорному та Азовському морях та в Керченській протоці.

Рішення Міжнародного Суду ООН у справі про делімітацію у Чорному морі (Румунія проти України) від 3 лютого 2009 р.

Поняття, принципи та джерела міжнародного повітряного права. Правовий режим повітряного простору України. Польоти в міжнародному повітряному просторі. Комерційна діяльність у міжнародних повітряних сполученнях. Міжнародна організація цивільної авіації (МОЦА=ІКАО).

Виникнення та розвиток міжнародно-правового регулювання космічного простору. Міжнародно-правовий статус космічного простору і небесних тіл. Космічні об'єкти. Космонавти. Україна – космічна держава.

Дипломатичні і консульські привілеї та імунітети. Поняття дипломатичного імунітету та дипломатичного привілею в міжнародному праві, їх співвідношення.

Історія становлення та розвитку інституту дипломатичних імунітетів та привілеїв у міжнародному праві.

Теорії, що пояснюють причини надання імунітетів та привілеїв: екстериторіальності (позаземельності), функціональності (функціональної

необхідності), представницька. Комбінована теорія та її відображення у Віденських конвенціях.

Юридична природа імунітетів та привілеїв. Класифікація імунітетів та привілеїв. Імунітети та привілеї дипломатичного представництва та особисті привілеї та імунітети.

Недоторканність приміщень дипломатичного представництва. Питання про можливість правомірного обмеження недоторканності приміщень дипломатичних представництв – примусового вторгнення місцевих влад в приміщення дипломатичної установи. Надання дипломатичного притулку й укриття в приміщеннях дипломатичних представництв.

Імунітети дипломатичних засобів пересування. Порядок надання спеціальних номерних знаків дипломатичним засобам пересування в Україні. Питання про можливість вчинення примусових дій щодо дипломатичних засобів пересування, зокрема, в результаті порушення правил дорожнього руху.

Поняття та імунітети дипломатичної пошти. Питання про можливість оголошення дипломатичною поштою транспортних засобів. Питання про можливість перевірки дипломатичної пошти технічними засобами. Проблеми міжнародно-правової регламентації використання дипломатичної пошти.

Недоторканність майна, архівів, документів дипломатичного представництва. Питання про правомірність офіційного використання документів розвідувального характеру.

Митні та податкові (фіскальні) імунітети та привілеї дипломатичного представництва.

Імунітети та привілеї консульської установи в порівнянні з імунітетами та привілеями дипломатичного представництва.

Особиста недоторканність дипломатичного агента. Питання про можливість правомірного обмеження особистої недоторканності дипломатичного агента. Процедура затримання дипломатичного агента правоохоронними органами. Забезпечення державою перебування підвищеного захисту дипломатичних агентів від посягань приватних осіб. Зобов'язання

держав за Конвенцією про попередження і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, в тому числі дипломатичних агентів, 1973 р.

Імунітет дипломатичних агентів від юрисдикції держави перебування. Відмова від юрисдикційних імунітетів: поняття, юридична природа, умови та практика застосування.

Недоторканність приватної резиденції дипломатичного агента. Недоторканність паперів, кореспонденції та майна дипломатичного агента.

Митні та податкові (фіскальні) імунітети та привілеї дипломатичних агентів.

Привілеї та імунітети членів сім'ї дипломатичного агента, членів адміністративно-технічного персоналу, членів обслуговуючого персоналу представництва і приватних домашніх робітників. Поняття службового імунітету, його реалізація у Віденській конвенції про дипломатичні зносини 1961 р.

Привілеї та імунітети працівників консульської установи в порівнянні з імунітетами та привілеями співробітників дипломатичного представництва. Службовий імунітет консульських посадових осіб за Віденською конвенцією про консульські зносини 1963 р., проблемні питання його реалізації.

Обсяг привілеїв та імунітетів почесних консульських посадових осіб.

Моменти початку і закінчення дії імунітетів та привілеїв.

Обов'язки осіб, що користуються привілеями та імунітетами щодо країни перебування: повага до законів і правил держави перебування, невтручання у її внутрішні справи.

Дія імунітетів та привілеїв на території третьої держави.

Роль міжнародних організацій у забезпеченні ефективного функціонування міжнародної системи.

Історія створення ООН. Декларація Об'єднаних Націй від 1 січня 1942 р. Рішення Московської (1943 р.) і Тегеранської (1943 р.) конференцій. Конференція в Думбартон-Оксі (1944 р.). Ялтинська конференція (1945 р.).

Конференція в Сан-Франциско (1945 р.). Прийняття і набуття чинності Статуту ООН.

Цілі і принципи ООН. Підтримання міжнародного миру і безпеки як головна мета ООН. Розвиток дружніх відносин між націями і прийняття інших заходів з укріплення загального миру. Кодифікація принципів міжнародного права в Статуті ООН.

Місце і роль ООН в сучасному світі. Роль ООН у підтриманні міжнародного миру й укріпленні міжнародної безпеки. Роль ООН у запобіганні ядерній війні і обмеженні озброєнь. Пропозиції щодо реформування ООН.

Загальна характеристика спеціалізованих установ ООН. Поняття спеціалізованих установ ООН. Положення Статуту про спеціалізовані установи ООН. Правовий зв'язок спеціалізованих установ з ООН. Угоди ЕКОСОП зі спеціалізованими установами ООН.

Загальна характеристика найбільш впливових регіональних і міжрегіональних міждержавних та інтеграційних об'єднань (Європейського Союзу, Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва у Європі, Співдружності Незалежних Держав, Африканського Союзу, Ліги Арабських Держав, Організації Ісламського Співробітництва, Організації Американських Держав, Асоціації Держав Південно-Східної Азії). Міжнародно-правове регулювання відносин міжнародних організацій, що є регіональними лідерами, з ООН та її спеціалізованими установами.

Правова природа і склад Великої Сімки та Великої Двадцятки. Їх вплив на формування і підтримання міжнародного правопорядку.

Поняття і правова природа міжнародних неурядових організацій (МНУО). Консультативний статус МНУО в рамках ООН. Їх вплив на формування і виконання норм міжнародного права.

Міжнародно-правові проблеми захисту прав людини на сучасному етапі.

Поняття та генеза міжнародного права прав людини. Історія виникнення ідеї прав людини. Теорія природного права. Позитивістський підхід до розуміння прав людини.

Формування прав людини та їх закріплення в документах на національному рівні окремих держав (США, Франція, Англія тощо).

Становлення сучасної концепції прав людини. Принципи захисту прав людини в Статуті ООН та інших міжнародних джерелах.

Проблемні аспекти діяльності універсальних систем захисту прав і свобод людини на рівні ООН.

Пріоритетний характер норм про права людини в системі міжнародного та внутрішньодержавного права.

Становлення міжнародного співробітництва в галузі прав людини. Міжнародні стандарти по боротьбі із грубими порушеннями прав людини, із зловживаннями посадових осіб. Міжнародні стандарти із захисту окремих соціальних груп населення, стандарти, що стосуються права народу на самовизначення.

Проблемні аспекти діяльності регіональних систем захисту прав людини.

Заходи Ради Європи та Європейського Союзу щодо забезпечення прав людини: гендерна рівність, боротьба із насиллям по відношенню до жінок та насиллям в сім'ї, боротьба із торгівлею людьми, інтеграція інвалідів, расизм та нетерпимість, права мігрантів, національні меншини, регіональні мови, права дітей на європейському континенті.

Формування та еволюція концепції прав людини в ЄС. Компетенція Європейського Союзу щодо захисту прав людини. Джерела прав людини в ЄС. Співробітництво ЄС із Радою Європи у сфері прав людини. Приєднання Європейського Союзу до Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.

Роль ОБСЄ у захисті прав людини в Європі.

Становлення міжамериканської системи захисту прав людини.

Вплив права народів на самовизначення та процесу деколонізації на становлення Африканської системи захисту прав людини та народів.

Становлення азійської системи захисту прав людини.

Міжнародні неурядові правозахисні організації у системах захисту прав людини.

Методи діяльності міжнародних неурядових організацій на міжнародній арені. Міжнародний Комітет Червоного Хреста. Міжнародні амністія. Гельсінські групи. Human Rights Watch. Неурядові організації проти тортур.

Міжнародна-правова відповідальність за порушення прав людини. Підстави міжнародно-правової відповідальності держав за порушення прав людини. Види та форми відповідальності держав.

Модуль 4.

Право міжнародного співробітництва: проблемні аспекти розвитку окремих галузей міжнародного права

Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права.

Міжнародне гуманітарне право в системі міжнародного права. Предмет регулювання галузі, принципи, джерела, «імперативізація» норм міжнародного гуманітарного права. Історичний розвиток міжнародного гуманітарного права. Міжнародне гуманітарне право у його співвідношенні із загальносистемними інститутами і галузями: правом прав людини, міжнародним кримінальним правом, правом колективної безпеки, інститутом відповідальності держав.

Сфера дії міжнародного гуманітарного права *ratione materiae, ratione personae, ratione temporis, ratione loci*. Проблеми визначення та класифікації збройних конфліктів.

Засади визначення збройного конфлікту і його відокремлення від суміжних ситуацій. Проблема класифікації збройних конфліктів. Міжнародний збройний конфлікт: застосовне право, видові характеристики в залежності від суб'єктного складу учасників. Неміжнародний збройний конфлікт: типізація, застосовне право. Статус та відповідальність нерегулярних збройних сил під час неміжнародних збройних конфліктів. Складнощі правового регулювання інтернаціоналізованих і асиметричних збройних конфліктів.

Обмеження методів і засобів ведення війни.

Відокремлення учасників від неучасників збройних конфліктів. Поняття безпосередньої участі у бойових діях. Визначення комбатантів, некомбатантів, жертв збройних конфліктів. Статус «незаконних військових комбатантів» під час «війни з тероризмом». Відокремлення цивільних від військових об'єктів. Захист культурних цінностей під час збройних конфліктів. Особливості ведення війни в містах. Заборонені методи (військова тактика) ведення війни. Супутня шкода і принцип співмірності. Заборонені засоби (зброя) ведення війни. Захист навколишнього середовища під час збройних конфліктів. Обов'язки командування під час ведення збройних конфліктів щодо підзахисних осіб та об'єктів своєї сторони та сторони супротивника.

Захист жертв збройних конфліктів. Захист поранених і хворих, медичних формувань і медперсоналу. Захист військовополонених. Захист цивільного населення. Захист біженців, внутрішньо-переміщених осіб, жінок, дітей. Правове регулювання гуманітарної допомоги. Режим окупації іноземної території.

Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Відповідальність держав за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Міжнародна кримінальна відповідальність за воєнні злочини. Принципи індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародні злочини (принципи юрисдикції держав, загальні принципи кримінального права, застосовні на міжнародному рівні). Юрисдикція Міжнародного кримінального суду щодо України. Національна кримінальна відповідальність за воєнні злочини: законодавство України та інших держав.

Імплементация норм міжнародного гуманітарного права на міжнародному і національному рівнях.

Кодифікація норм міжнародного гуманітарного права, розробка актів м'якого права, сучасні доктринальні дослідження в сфері міжнародного гуманітарного права. Роль Міжнародного руху Червоного Хреста та міжнародних міжурядових і неурядових організацій під час збройних

конфліктів. Дія норм міжнародного гуманітарного права під час миротворчих операцій. Мандат Міжнародного комітету Червоного Хреста. Роль Міжнародної комісії зі встановлення фактів. Уніфікація національного законодавства: законодавчий і судовий досвід України та інших держав. Діяльність національних Комісій з імплементації норм міжнародного гуманітарного права.

Міжнародне кримінальне право як нова галузь міжнародного права.

Історія розвитку міжнародного кримінального права. Сучасні тенденції. Цілі та охоронювані інтереси. Модерна доктрина міжнародного кримінального права. Предмет і метод регулювання, розмаїття та ієрархія джерел, особливості суб'єктного складу. Індивід як суб'єкт міжнародного кримінального права.

Принципи міжнародного кримінального права, їх взаємозв'язок з принципами національного кримінального права.

Відмежування міжнародного кримінального права від інституту міжнародної відповідальності, права колективної безпеки, права прав людини, міжнародного гуманітарного права, транснаціонального кримінального права і правової допомоги у кримінальних справах.

Альтернативні міжнародному кримінальному праву шляхи урегулювання. Правосуддя перехідного періоду. Примирення.

Національна кримінальна юрисдикція.

Юрисдикція держави: поняття і види. Принципи кримінальної юрисдикції держав: територіальний, персональний (активний, пасивний), захисту. Актуалізація принципу універсальної юрисдикції (справа Міжнародного Суду ООН «ДРК проти Бельгії» 2000 р., робота Комісії міжнародного права). Кримінальне законодавство України про юрисдикцію. Імплементація міжнародного кримінального права на національному рівні.

Міжнародні кримінальні суди та гібридні трибунали

Генезис міжнародних кримінальних трибуналів крізь призму їх правової та юрисдикційної природи. Чотири обмеження юрисдикції міжнародних кримінальних трибуналів *ratione materiae*, *ratione personae*, *ratione temporis*,

ratione loci.

Види юрисдикції міжнародних кримінальних судів (виключна/паралельна, імперативна/комплементарна). Міжнародні кримінальні трибунали щодо колишньої Югославії та щодо Руанди: особливості правового статусу, юрисдикція, найвідоміші справи: Тадіча, Мілошевіча, Караджіча, Акаєсу. Завершення діяльності трибуналів.

Міжнародний кримінальний суд: унікальна природа, правосуб'єктність, цілі створення, критика на сучасному етапі. Комплементарна юрисдикція Міжнародного кримінального суду – це перевага для держав чи дефіцит імперативності норм *jus cogens*? Перспективи ратифікації Римського Статуту Україною. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду щодо України згідно з заявами за ст. 12 (3) Римського Статуту. Шляхи подолання колізій між юрисдикціями держав і міжнародних кримінальних судів та між міжнародними судами *per se*.

Гібридні трибунали: правова природа, джерела права, судоустрій, юрисдикція (порівняльний аналіз). Аналіз проекту трибуналу щодо катастрофи МН17.

Матеріальні норми міжнародного кримінального права.

Концепція міжнародного злочину, його контекстні, матеріальні та ментальні елементи. Відмінність від транснаціонального злочину. Підходи до класифікації міжнародних злочинів. Індивідуальна кримінальна відповідальність. Форми участі в міжнародних злочинах. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. Імунітет і міжнародне кримінальне право.

Злочин агресії: складнощі визначення поняття, особливості правового регулювання, механізми міжнародної відповідальності. Проект змін до Римського Статуту щодо агресії: перспективи кримінального переслідування.

Злочин геноциду: головні елементи, режими міжнародної відповідальності. Голодомор як геноцид.

Злочини проти людяності: складнощі правового регулювання, контекстний елемент, окремі види злочинів проти людяності. Насильницькі зникнення: досвід Чечні та України.

Воєнні злочини: застосовне право, головні елементи, кваліфікуючі ознаки, що відрізняють від злочинів проти людяності. Воєнні злочини в контексті неміжнародного збройного конфлікту.

Тероризм та катування: дискусія щодо кваліфікації як міжнародних злочинів.

Міжнародний кримінальний процес. Джерела процесуального права. Стадії провадження справ в Міжнародному кримінальному суді. Учасники процесу. Потерпілі від міжнародних злочинів: роль у процесі, захист від переслідувань, компенсаційні механізми. Форми співробітництва з державами та міжнародними урядовими і неурядовими організаціями.

Проблеми міжнародно-правового регулювання відносин, що виникають в період збройних конфліктів.

Концепція війни в рамках сучасних міжнародних відносин і міжнародного права. Еволюція ставлення до війни в доктрині міжнародного права. Правова регламентація *jus ad bellum*, *jus contra bellum* та *jus in bello*. Трансформація заборони війни в міжнародному праві. Суб'єкти відповідальності за порушення заборони застосування сили в міжнародному праві.

Класичні війни і нова типологія збройних конфліктів (етнічні регіональні конфлікти, територіальні конфлікти, асиметричні конфлікти, інтернаціоналізовані конфлікти).

Контроль за використанням збройної сили в міжнародному праві.

Регламентація використання збройної сили в Статуті ООН. Характер і зміст норми щодо заборони застосування сили чи погрози силою. Правова регламентація індивідуальної і колективної самооборони. Роль регіональних організацій колективної безпеки у питаннях підтримки миру. Порядок використання сили за рішенням Ради Безпеки ООН. Заборона використання

сили і принцип права народів на самовизначення. Збройні конфлікти у вік існування ядерної зброї. Стримуючий ефект і перспективи заборони ядерної зброї.

Підтримка миру і концепція «нового мирового порядку».

Ефективність ООН в сучасних міжнародних відносинах. Миротворчі операції, операції примусу до миру і миробудівництво: різниця мандатів. Гуманітарна інтервенція: кореляція принципу заборони застосування сили і принципу захисту прав людини. Гуманітарні операції ООН. Концепція R2P.

Обмеження насильства під час збройних конфліктів.

Гуманізація права війни. Загальні принципи міжнародного гуманітарного права. Тенденції до подолання розбіжності між правовими режимами міжнародного і неміжнародного збройних конфліктів. Гуманітарна допомога під час збройних конфліктів. Біженці війни – сучасні виклики міжнародному правопорядку.

Проблемні аспекти сучасного міжнародного економічного права.

Загальні доктрини правової природи міжнародного економічного права. Співвідношення міжнародного економічного та міжнародного приватного права

Сучасні концепції визначення та формування джерел міжнародного економічного права. Загальні та спеціальні джерела міжнародного економічного права. Уніфіковані проформи міжнародних економічних договорів.

Принцип економічної недискримінації та його реалізація в міжнародному економічному праві.

Диференціація держав у міжнародному економічному праві.

Особливості міжнародних економічних організацій. Параорганізації та групи інтересів, міжнародно-правовий статус.

Питання про визнання правосуб'єктності транснаціональних корпорацій у міжнародному економічному праві. Діяльність ООН щодо розробки міжнародно-правових стандартів функціонування транснаціональних

корпорацій. Кодекс поведінки транснаціональних корпорацій.

Глобалізація та інтеграція. Внутрішньо інтеграційний процес та принцип найбільшого сприяння у міжнародному праві.

Право СОТ та електронна торгівля.

Право та система Міжнародного валютного фонду. Група Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

Сучасна міжнародна інвестиційна система та її взаємодія з міжнародною торгівельною системою та з міжнародною фінансовою системою.

Характеристика міжнародного ринку праці.

Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) та її роль в міжнародному транспортному праві.

Право міжнародної безпеки.

Міжнародна безпека: поняття, види, форми, моделі. Визначення та сутність права міжнародної безпеки. Різноманітність підходів до розуміння поняття права міжнародної безпеки.

Загальні та спеціальні принципи міжнародної безпеки: співвідношення принципу рівної безпеки та принципу рівності та однакової безпеки.

Декларація про посилення ефективності принципу відмови від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах від 18 листопада 1987 р. та її значення в забезпеченні миру та безпеки.

Універсальні та регіональні системи колективної безпеки: взаємодія та протиріччя. Роль Ради Безпеки ООН в забезпеченні міжнародної безпеки, питання про її реформування. Комісія по миробудівництву (КМБ): місце та роль в забезпеченні міжнародної безпеки.

Міжнародно-правове регулювання роззброєння та скорочення озброєнь в рамках ООН. Сучасні проблеми обмеження, скорочення та ліквідації ядерної зброї. Реалізація заборони хімічної та біологічної зброї. Проблеми контролю. Обмеження та скорочення звичайних озброєнь та озброєних сил та контроль над ними. Стрілецька зброя: поняття, міжнародне-правове регулювання обігу та використання стрілецької зброї.

Правові питання адаптації Договору про звичайні збройні сили в Європі 1990 р.

Проблеми застосування інституту заходів зміцнення довіри.

Проблеми трансформації механізмів (засобів) вирішення міжнародних спорів.

Історія виникнення і характеристика змісту зобов'язання мирного вирішення міжнародних спорів.

Поняття «міжнародний спір». Класифікація міжнародних спорів.

Поняття та види мирних засобів вирішення міжнародних спорів.

Дипломатичні способи врегулювання спорів. Обслідування. Спільні органи.

Правові засоби вирішення спорів через міжнародні судові та квазісудові установи (Міжнародний Суд ООН, Постійна палата третейського суду, Міжнародний трибунал з морського права, Трибунал з позовів між Іраном та США, Орган вирішення спорів Світової організації торгівлі).

Вирішення спорів у межах регіональних міжнародних організацій (Європейський суд з прав людини, Міжамериканський суд з прав людини, Міжафриканський суд з прав людини, Суд ЄС, Міжнародний економічний суд СНД).

Вирішення міжнародних спорів між державами та юридичними і фізичними особами.

Міжнародне правосуддя: проблема регіоналізації.

Система регіональних міжнародних судових органів (міжнародні регіональні суди в Європі, у Північній, Латинській та Південній Америці, в Африці і в Євразії).

Правові основи діяльності Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ): Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. і протоколи до неї. Регламент Європейського суду з прав людини. Структура ЄСПЛ. Юрисдикція Європейського суду з прав людини. Процедура звернення до ЄСПЛ. Критерії прийнятності заяв до Європейського суду з прав

людини. Юридична сила рішень Європейського суду з прав людини.

Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV.

Правові основи діяльності судової системи Європейського Союзу: Договір про Європейський Союз, Договір про функціонування Європейського Союзу, Статут Суду Європейського Союзу (Протокол № 3 до Договору про функціонування Європейського Союзу). Структура судової системи Європейського Союзу: Суд (Court / Court of Justice), Загальний Суд (General Court). Правовий статус суддів і генеральних адвокатів. Юрисдикція Суду Європейського Союзу. Правова природа рішень Суду Європейського Союзу.

Суд Європейської асоціації вільної торгівлі (правові підстави створення і функціонування, структура, загальна характеристика).

Міжнародні регіональні суди у Північній, Центральній та Південній Америці (правові підстави створення і функціонування, структура, загальна характеристика): Міжамериканський суд з прав людини, Постійний апеляційний суд Спільного ринку держав півдня Латинської Америки (МЕРКОСУР/МЕРКОСУЛ), Центрально-американський суд, Карибський суд, Суд Андського співтовариства.

Міжнародні регіональні суди в Африці (правові підстави створення і функціонування, структура, загальна характеристика): Африканський суд з прав людини, Суд Спільного ринку для Східної та Південної Африки, Суд Економічного співтовариства держав Західної Африки.

Економічний суд Співдружності Незалежних Держав (правові підстави створення і функціонування, структура, загальна характеристика).

Суд Євразійського економічного співтовариства (правові підстави створення і функціонування, структура, загальна характеристика).

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Формами організації освітнього процесу є навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань та самостійна підготовка. Залежно від мети навчальні заняття розрізняються на такі види: лекція, практичне заняття, індивідуальне заняття, консультація тощо.

4.2. Самостійна робота здобувачів

1. Зміст самостійної роботи, як різновиду роботи здобувача над курсом, визначається програмою навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», навчально-методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача.

Під час цієї роботи здобувач повинен:

а) досліджувати джерела міжнародного права і національного права України та зарубіжних країн, зокрема, міжнародну і національну судову практику відповідно до тем навчальної дисципліни;

б) вивчати дослідження та матеріали, викладені у навчальних посібниках, науково-практичних коментарях, монографіях, наукових статтях та в іншій науковій і навчально-методичній літературі, зокрема, що додатково рекомендована викладачем.

У випадку, коли методичні матеріали не передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача, викладач самостійно формулює завдання для самоконтролю здобувача.

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися в науковій бібліотеці Університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також вдома чи у будь-який інший, зручний для здобувача спосіб.

2. Формами самостійної роботи здобувачів є:

– письмове виконання домашніх завдань;

- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять чи індивідуальних завдань;
- пошук інформації в електронних ресурсах чи базах даних;
- опрацювання додаткової літератури;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- написання рефератів, повідомлень та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у науково-практичних конференціях;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової та арбітражної практики;
- коментування джерел міжнародного права, а також національного права України та зарубіжних країн;
- інші форми роботи.

Вибір здобувачем видів самостійної роботи здійснюється за власними інтересами та узгоджується з викладачем, який здійснює організацію, контроль та оцінку якості її виконання.

При оцінюванні роботи здобувача навчальний матеріал, який згідно із робочим навчальним планом має бути засвоєний в процесі самостійної роботи, вноситься в суму балів поточного контролю разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології: проблемне навчання, аудіо-візуальні технології, технологія здобувачецентристського навчання, технологія одного предмета чи методу, дистанційне навчання.

Методи навчання: групова дискусія, ситуативне моделювання («ділова гра»), прес-конференція, кооперативне навчання, метод Сократа, особистісна, розвиваюча та формуюча моделі.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

1. Поточний контроль знань здобувачів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно або письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

а) систематичність та активність роботи на лекціях, практичних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань; участь у науково-практичних конференціях; інші форми робіт);

б) виконання тестових контрольних робіт (тестових модулів);

в) виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе та їх презентація; підготовка конспектів навчальних або наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми роботи).

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 10 балів;

виконання завдань самостійної роботи – 10 балів;

поточний контроль (модулі № 1, № 2, № 3 і № 4) – 5 балів x 4 = 20 балів;

іспит – 60 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки поточного контролю проставляються в журналі обліку роботи викладача за накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо здобувач набрав протягом семестру за підсумками поточного контролю

менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

2. Підсумковий контроль знань здобувачів.

Завданням підсумкового контролю знань є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі іспиту за результатами практичних занять.

3. Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за цією шкалою переводиться за результатами підсумкового контролю знань в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

За 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	За національною системою
90–100	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5
80–89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4
75–79	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю значних помилок	
70–74	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3
60–69	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	

35–59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2
1–34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Нормативно-правові акти

United States Diplomatic and Consular Staff in Tehran (United States of America v. Iran). URL: <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?sum=334&p1=3&p2=3&case=64&p3=5>

Висновок Конституційного суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римському статуту Міжнародного кримінального суду (справа про Римський статут) № 3-в/2001 від 11.07.2001 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01>

Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_048

Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_047

Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04

Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/995_118

Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_072

Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185

Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_254

Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою України від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

Декларація про надання незалежності колоніальним країнам і народам від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_280

Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_569

Договір про Європейський Союз 1992 р. та Договір про функціонування ЄС 1957 р. (в редакції Лісабонського Договору). URL: <http://www.minjust.gov.ua/section/321>

Договір про правонаступництво щодо зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР 1991 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_155

Договор между Российской Федерацией и Республикой Крым «О принятии в Российскую Федерацию Республики Крым и образовании в составе Российской Федерации новых субъектов» от 18.03.2014 г. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_160398/

Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_911

Доклад Генерального Секретаря ООН «Право народів на самоопределение» от 12.08.2015 р. URL: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A%2F70%2F314&Lang=R

Домовленість про правила і процедури врегулювання суперечок у рамках СОТ. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_019

Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 1997 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_331

Європейська конвенція про взаємну правову допомогу у кримінальних справах 1959 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_036

Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 р. + Протоколи http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_033

Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій 1986 р. URL: <http://conventions.coe.int/treaty/rus/Treaties/Html/124.htm>

Європейська конвенція про громадянство 1997 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_004

Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів 1974 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_125

Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами і властями 1980 р. + Додатковий протокол до Конвенції 1995 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_106

Женевська конвенція про поводження з військовополоненими 1949 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_153

Заключний акт НБСЄ 1975 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_055

Конвенція о правонарушениях и некоторых других действиях, совершенных на борту воздушного судна 1963 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_244

Конвенція про попередження і покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом, в тому числі дипломатичних агентів 1973 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_389

Конвенція ООН з морського права 1982 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_057

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_096

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_789

Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами 1949 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_162

Конвенція про запобігання злочинів геноциду і покарання за нього від 09.12.1948 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_155

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_154

Конвенція про ліквідацію усіх форм расової дискримінації 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_105

Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства 1968 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_168

Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі 1949 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_152

Конвенція про поліпшення долі хворих і поранених в діючих арміях 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_151

Конвенція про попередження і покарання за злочини проти осіб, що користуються дипломатичним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_389

Конвенція про права і обов'язки нейтральних держав та осіб у разі сухопутної війни (Гаага, 18 жовтня 1907 р.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_193

Конвенція про права та обов'язки нейтральних держав у разі морської війни Гаага, 18 жовтня 1907 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_194

Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 2002 р. (Кишинівська конвенція) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_009

Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993 р. (Мінська конвенція). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_009

Конвенція про рабство 1926 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_161

Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_085

Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму 2005 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_712

Консульський статут України: затв. Указом Президента України від 02.04.1994 р. № 127/94. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/127/94>

Консультативний висновок Міжнародного Суду ООН у справі щодо Косово (до питання про право націй на самовизначення) від 22.07.2010 р. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/141/15987.pdf>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III (ст. 10). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (ст. 541–614). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Латеранські угоди між Святим престолом і Італією 1929 р. URL: <https://vaticanstate.ru/lateranskie-soglasheniya/>

Лист Міністерства юстиції України «Щодо застосування конвенцій про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах» 2006 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v53_7323-06

Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом 1997 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_374

Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням найманців від 04.12.1989 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_103

Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_518

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Модельный уголовный кодекс государств-участниц СНГ 1996 г. URL: <http://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/ihl-nat-3.htm>

О принятии в Российскую Федерацию Республики Крым и образовании в составе Российской Федерации новых субъектов – Республики Крым и города федерального значения Севастополя: Федеральный конституционный закон Российской Федерации от 21 марта 2014 г. № 6-ФКЗ. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_160618/

Положення про дипломатичне представництво України за кордоном: затв. Розпорядженням Президента України від 22.10.1992 р. № 166/92-рп. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/166/92-рп>

Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: затв. Указом Президента України від 10.06.1993 р. № 198/93. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/198/93>

Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.1994 р. № 422. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/422-94-п>

Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», які призвели до особливо тяжких наслідків та

масового вбивства українських громадян: Заява Верховної Ради України від 04.02.2015 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/145-19>

Про вступ України до Інтерполу: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 1992 р. № 555. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-92-п>

Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>

Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду кримінальних і цивільних справ від 19.12.2014 р. № 13. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14>

Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906–IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

Про національне центральне бюро Інтерполу в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. № 220. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-93-п>

Про порядок ратифікації Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР: Постанова Верховної Ради України від 19.02.1997 р. № 86/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/86/97-вр>

Проект Декларації прав та обов'язків держави. URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/053/70/IMG/NR005370.pdf?OpenElement>

Резолюція Генеральної Ассамблеї ООН «Територіальна цілісність України» от 27.03.2014 г. № 68/262. URL: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/68/262&Lang=R

Резолюція Парламентської Ассамблеї Ради Європи 1832 (2011) «Національний суверенітет і державність в сучасному міжнародному праві: необхідність прояснення питання» от 04.10.2011 г. URL:

http://www.coe.int/T/r/Parliamentary_Assembly/%5BRussian_documents%5D/%5B2011%5D/%5BOct2011%5D/Res1832_rus.asp

Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Визначення агресії» 3314 (XXIX)
від 14.12.1974 р. URL:

http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/aggression.shtml

Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998 р. URL:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_588

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Ілашку та інші проти Молдови і Російської Федерації» від 08.07.2004 р. (справа про порушення прав людини на території Придністров'я). URL: <http://europeancourt.ru/resheniya-evropejskogo-suda-na-russkom-yazyke/ilashku-i-drugie-protiv-moldovy-i-rossii-postanovlenie-bolshoj-palaty-evropejskogo-suda/>

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, 1992 р.» (справа про ратифікацію Хартії про мови, 1992 р.) від 12.07.2000 р. № 9-рп/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-00#Text>

Рішення Ради глав держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав (про правонаступництво щодо договорів, які становлять взаємний інтерес, державної власності, державних архівів, боргів та активів колишнього СРСР) 1992 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_230

Рішення у «Бельгійській мовній справі» («Relating to Certain Aspects of the Laws on the Use of Languages in Education in Belgium» v. Belgium) від 23.07.1968 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57525>

Справа про делімітацію у Чорному морі (Румунія проти України) / Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine): Judgment of 3 February 2009. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14985.pdf>

Справа про острів Пальмас (Нідерланди проти США) / Island of Palmas case (Netherlands v. USA): Judgment of 4 April 1928. URL: http://legal.un.org/riaa/cases/vol_II/829-871.pdf

Справа про Східну Гренландію (Данія проти Норвегії) / Legal status of Eastern Greenland (Royal Danish Government v. Royal Norwegian Government): Judgment of April 5th, 1933. URL: http://www.icj-cij.org/pcij/serie_AB/AB_53/01_Groenland_Oriental_Arret.pdf

Справа про територіальний спір (Лівійська Арабська Джамахірія проти Чаду) / Case concerning the territorial dispute (Libyan Arab Jamahiriya v. Chad): Judgment of 3 February 1994. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/83/6897.pdf>

Статут Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерполу) 1956 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_142

Статут ООН та Статут Міжнародного суду ООН 1945 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Угода між Україною і Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва стосовно зовнішнього державного боргу та активів колишнього Союзу РСР 1994 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/643_055

Угода про асоціацію між Україною, Європейським Союзом та їх державами-членами від 27.06.2014 р. URL: <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>

Угода про заснування Світової організації торгівлі 1994 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_342

Угода про правонаступництво щодо державних архівів колишнього Союзу РСР 1992 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_704

Угода про створення СНД 1991 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_077

Факультативний протокол до Конвенції про права дитини, що стосується участі дітей в збройних конфліктах від 07.09.2000 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_795

2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо

Основна література

Антологія української юридичної думки: в 10 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Т. 8: Міжнародне право / упоряд.: В. Н. Денисов, К. О. Савчук; відп. ред. В. Н. Денисов. Київ: Юрид. кн., 2004. 568 с.

Ануфриева Л. П. Соотношение международного публичного и международного частного права: правовые категории. Москва, 2002. 415 с.

Баймуратов М. А. Международно-правовые аспекты становления и развития европейской системы безопасности на пороге XXI века / М. А. Баймуратов, А. А. Делинский; Одес. нац. юрид. акад. Одеса: Юридична література, 2004. 182 с.

Баскин Ю. Я., Фельдман Д. И. История международного права. Москва: Междунар. отношения, 1990. 205 с.

Білоцький С. Д. Миротворчі операції НАТО в Південно-Східній Європі: міжнародно-правовий аспект / за наук. ред.: О. В. Задорожній; Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. Київ: Промінь, 2010. 269 с.

Блищенко И. П. Дипломатическое право: учебн. пособие / 2-е изд. Москва: Высш. шк., 1990. 287 с.

Блищенко И. П. Международное и внутригосударственное право. Москва: Госюриздат, 1960. 239 с.

Блищенко И. П., Дурденевский В. Н. Дипломатическое и консульское право. Москва: Изд-во ИМО, 1962. 480 с.

Буроменський М. В. Дія норм міжнародного права у конституційному правопорядку України // Правова система України: історія, стан та перспективи: У 5 т. Т. 2. Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення. Харків: Право, 2008. С. 59–76.

Буроменський М. В. Доктрина взаємодії міжнародного й українського права й національна судова практика // Проблеми застосування міжнародних стандартів у правовій системі України. Київ: Юрид. практика, 2013. С. 337–354.

Буроменський М. В. Українська доктрина співвідношення міжнародного і національного права // Правова доктрина України. Т. 2: Публічно-правова доктрина України. Харків: Право, 2013. С. 632–662.

Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.

Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручн. Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. 416 с.

Буткевич О. В. У истоков международного права. Санкт-Петербург: Юрид. центр Пресс, 2008. 881 с.

Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / за ред. В. Н. Денисова. Київ: Юстініан, 2006. 672 с.

Гавердовский А. С. Имплементация норм международного права. Киев: Вища шк., 1980. 320 с.

Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання: учебн. пособие. Київ: Либідь, 2007. 224 с.

Дёмин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала: учебн. пособ. Москва: Междунар. отношения, 2010. 224 с.

Дмитрієв А. І. Історія міжнародного права / А. І. Дмитрієв, Ю. А. Дмитрієва, О. В. Задорожній. Київ: Промені, 2008. 384 с.

Задорожній О. В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014: монографія; Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2014. 959 с.

Задорожній О. В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія; Укр. асоц. Між нар. права, Ін-т між нар. відносин Київ. Нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Київ: К.І.С., 2015. 712 с.

История международного права / авт. кол.; под ред. А. И. Дмитриева, У. Э. Батлера. Изд. 2-е, доп. и перераб. Одеса: Фенікс, 2013. 574 с.

Карташкин В. А. Права человека в международном и

внутригосударственном праве. Москва: Ин-т государства и права, 1995. 132 с.

Карташкин В. А. Права человека: международная защита в условиях глобализации. Москва, 2009. 288 с.

Каширкина А. А. Тенденции развития международной правосубъектности: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2004. 212 с.

Кожеуров Я. С. Проблемы международной правосубъектности индивида: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2001. 207 с.

Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2011. 1128 с.

Кулеба Д. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи. *Альманах міжнародного права*. Одеса, 2010. Вып. 2. С. 70–83.

Лисик В. М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві. Одеса: Фенікс, 2012.

Лукашук И. И. Современное право международных договоров. Т. 1. Заключение международных договоров: в 2 т. Москва: Волтерс Клувер, 2004. 658 с.

Лукашук И. И. Современное право международных договоров. Т. 2. Действие международных договоров: в 2 т. Москва: Волтерс Клувер, 2004. 482 с.

Лукашук И. И. Конституции государств и международное право. Москва: Междунар. отношения, 1998. 190 с.

Лукашук И. И. Право международной ответственности. Москва: Волтерс Клувер, 2004. 467 с.

Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / пер. з англ. Харків: Консум, 2000. 592 с.

Манукян В. І. Європейський суд з прав людини: право, прецеденти, коментарі: наук.-практ. посібник. Київ: Істина, 2006. 368 с.

Мельник А. Я. правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР. Київ: Юрид. думка, 2005. 424 с.

Мережко А. А. История международно-правовых учений. Киев: Таксон, 2006. 492 с.

Мережко О. О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Таксон, 2002. 334 с.

Мицик В. В. Права національних меншин у міжнародному праві. Київ: ВПЦ «Київ. Ун-т», 2004. 287 с.

Міжнародне економічне право: підручн. / В. Опришко, А. Коста, К. Квінтано та ін. / за наук. ред. В. Опришка. Київ: КНЕУ, 2006. 496 с.

Міжнародний і національний захист прав людини та права біженців: навч. посібник / [М. В. Буроменський, В. Г. Куць, В. М. Стешенко]; За ред. М. В. Буроменського. Харків: Яшма, 2004. 198 с.

Мотиль В. І. Гуманітарна інтервенція та міжнародне право: теорія і практика: монографія / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: ЛНУ, 2011. 301 с.

Нгуен Куок Динь. Международное публичное право: в 2-х т. / Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле: пер. с фр. Киев: Сфера, 2000–2001.

Ноговіцина Ю. О. Міжнародно-правові аспекти правонаступництва України / під ред. О. В. Задорожнього. Київ: Промені, 2006. 352 с.

Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право і процес: монографія. Київ: Парламентське вид-во, 2014. 518 с.

Паліюк В. П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. Київ: Фенікс, 2004.

Перевезенцев О. Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. Київ: Знання, 2007. 262 с.

Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник. Львів: Бібльос, 2002. 352 с.

Ржевська В. С. Право держави на самооборону і міжнародна безпека. Київ: Промені, 2005. 256 с.

Сандровский К. К. Право внешних сношений: учебник. Киев: Вища шк., 1986. 328 с.

Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навчальний посібник. 2-ге вид., змінене. Харків: Право, 2019. 392 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Посіб_Права-дитини_Стешенко_2019.pdf

Талалаев А. Н. Венская конвенция о праве международных договоров. Комментарий. Москва: Юрид. лит., 1997. 334 с.

Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія. Харків: Право, 2014. 512 с.

Черниченко С. В. Международное право: современные теоретические проблемы. Москва: Междунар. отношения, 1993. 296 с.

Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. 2-ге вид., виправл. і доповн. Київ: Реферат, 2007. 848 с.

Шумилов В. М. Международное экономическое право: учебник для магистров. 6-е изд., перераб. и доп. Москва: Издательство Юрайт, 2014. 612 с.

Додаткова література

Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи: міжнародно-правова природа та повноваження. Харків: Право, 2016. 254 с.

Аман Э. Взгляд европейских юристов на распад СССР. *Правоведение*. 1999. № 2. С. 220–230.

Амиров Д. Р. Иммуниеты консульских должностных лиц: вопросы теории и практики // Актуальные проблемы современного международного права: материалы XII ежегодной международной научно-практической конференции, посвященной памяти проф. И. П. Блищенко. Москва: РУДН, 2015. С. 102–110.

Анакіна Т. М. Регулювання прав окремих вразливих груп осіб за Хартією ЄС про основоположні права: досвід для України. *Український часопис*

міжнародного права. Спецвипуск «Міжнародне право і Конституція України». 2015. С. 41–46.

Анакіна Т. Місце рішень спільних органів, запроваджених міжнародними договорами, у праві України // Збірка тез та наук. повідомл. регіон. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми юридичної науки і практики» (Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, 24–25.04.2014 р.) / Наукове видання. Харків: «Діса плюс», 2014. С. 21–22.

Балябин В. Г. Некоторые вопросы толкования современной международно-правовой доктриной норм международного права, регулирующих дипломатические привилегии и иммунитеты. *Советский ежегодник международного права 1985*. Москва: Наука, 1986. С. 213–216.

Барулин П. Г. Статус дипломатической почты и дипломатического курьера. *Советский ежегодник международного права 1983*. Москва: Наука, 1984. С. 159–171.

Батырь В. А. Имплементация норм международного гуманитарного права в законодательстве Российской Федерации. Москва: Гендальф, 2000. 72 с.

Безе А. Процедура принятия пилотных постановлений Европейским судом по правам человека: перспективы и проблемы. *Європейське право*. 2013. № 1–2. С. 84–100.

Береза О. Я. Развитие концепції міжнародного договору в українській правовій практиці: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2012. 20 с.

Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України: монографія / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т проблем міжнар. безпеки; відп. ред. Б. О. Парахонський. Київ: Фоліант, 2008. 591 с.

Блищенко И. П., Жданов Н. В. Принцип неприкосновенности дипломатического агента. *Советский ежегодник международного права. 1973*. Москва: Наука, 1975. С. 190–201.

Бондаренко И. И. Угроза международной стабильности: аспекты проблемы / Европейский центр изобразительных искусств. Братислава, 2013. 312 с.

Буроменський М. В. Міжнародне право на тлі викликів ХХІ століття // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права: зб. наук. статей за матер. І Харків. міжнарод.-правових читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова (Харків, 27 лист. 2015 р.): у 2-х ч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, НДІ держав. буд-ва та місцевого самоврядування. Харків: Право, 2015. Ч. 1. С. 5–17.

Буроменський М. В. Харківська школа міжнародного права / М. В. Буроменський, О. В. Сенаторова, О. В. Тарасов. *Міжнародне право*. 2012. № 1. С. 123–139.

Буткевич В. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда. *Право України*. 2010. № 2. С. 44–54.

Буткевич О. В. Міжнародне право середніх віків. Київ: Вид-во гуманіст. л-ри, 2008. 672 с.

Волошин Ю. О. Концепція «трансформації» як засіб реалізації норм міжнародного права у національному правопорядку держав: змістовна та видова характеристика. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 272–275.

Гаврилов В. В. Понятие и взаимодействие международной и национальной правовых систем. Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 2005. 216 с.

Галан В. О. Аспекти застосування міжнародного договору у випадках правонаступництва держав. *Право і безпека*. 2008. № 2. С. 13–19.

Галан В. О. Міжнародне правонаступництво держав у практиці Співдружності Незалежних Держав: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2006. 224 с.

Галан В. О. Співдружність Незалежних Держав як регіональна організація врегулювання питань правонаступництва. *Учен. зап. Таврич. нац.*

ун-та им. В. И. Вернадского. Серия: Юрид. науки. 2009. Т. 22 (61), № 2. С. 236–242.

Галан В. О. Ядерний спадок колишнього СРСР: проблеми міжнародного правонаступництва. *Проблеми законності*. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. Вип. 71. С. 181–188.

Галенская Л. Н. Право убежища: международно-правовые вопросы. Москва: Междунар. отношения, 1968. 128 с.

Ганюшкин Б. В. Неприкосновенность личности работников консульских учреждений. *Московский журнал международного права*. 2000. № 4. С. 248–267.

Ганюшкин Б. В. Правовое положение консульств и их персонала. *Московский журнал международного права*. 1999. № 3. С. 166–174.

Гашимов Е. Г. Право міжнародної безпеки. *Віче*. 2008. № 15. С. 45–46.

Грабарь В. Э. Материалы к истории литературы международного права в России (1647–1917) / науч. ред.: У. Э. Батлер; отв. ред. и предисл.: В. А. Томсинов. Москва: Зерцало, 2005. 888 с.

Грабарь В. Э. Римское право в истории международно-правовых учений. Юрьев: Тип. К. Маттисена, 1901. 305 с.

Гуменюк А. Г. Співробітництво Ради Європи з іншими регіональними організаціями у сфері захисту прав людини. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2009. Вип. 85, Ч. 1. С. 122–125.

Делинский А. Система международной безопасности и международное право. *Юридический вестник*. 2001. № 2. С. 152–156.

Дёмин Ю. Г. Проблема иммунитета дипломатических средств передвижения. *Московский журнал международного права*. 1994. № 4. С. 99–107.

Дёмин Ю. Г. Проблема статуса дипломатов на территории третьего государства. *Московский журнал международного права*. 1993. № 2. С. 72–81.

Денисов В. Н. Міжнародне право як складова частина правової системи України // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним

правом: матер. міжнар. наук.-практ. конфер. / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 1998. С. 63–67.

Джакели Л. Т. Правосубъектность в теории и практике современного международного публичного права: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2002. 166 с.

Дмитриева Г. К., Бекашев К. А. Международное экономическое право / В кн.: Международное публичное право / Под. ред. К. А. Бекашева. 4-е изд., перераб. и доп. Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. 784 с.

Дмитрієв А. І. Мирні засоби розв'язання міжнародних спорів в історії міжнародного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 11. С. 123–125.

Дмитрієв А. І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 426 с.

Довгань Е. Ф. Организация Договора о коллективной безопасности (2002–2009 гг.) / Е. Ф. Довгань, А. А. Розанов; Женев. центр по дем. контролю над вооруж. силами, Центр изучения внешней политики и безопасности. Минск: Ковчег, 2010. 140 с.

Дурсунов Р. М. Міжнародно-правове визнання держав (проблеми теорії та практики): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 19 с.

Евинтов В. И. Многоязычные договоры в современном международном праве. Киев: Вища школа, 1981. 133 с.

Євінтов В. Пряме застосування міжнародних стандартів прав людини: (Коментар до ст. 9 Конституції України). *Український часопис прав людини*. 1998. № 1.

Заключительные статьи многосторонних договоров: Руководство: Подготовлено Договорной секцией Управления по правовым вопросам Организации Объединенных Наций. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/final_clauses.pdf

Захарова Н. В. Правопреемство государств. Москва: Междунар. отношения, 1973. 126 с.

Земан І. В. Наука міжнародного права у Львівському університеті: монографія / за наук. ред. В. М. Репецького. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 320 с.

Исса Б. Дипломатический агент и его неприкосновенность. *Вестник Российского университета дружбы народов*. Серия: юридические науки. Москва: РУДН. 2013. № 1. С. 168–172.

Исса Б. Международно-правовые аспекты защиты дипломатических агентов: дис. ... канд. юрид. наук. РУДН. 2014.

Карро Д. Міжнародне економічне право: підручник: пер. з франц. В. П. Серебренникова, В. М. Шумилова / Д. Карро, П. Жюйар. Москва: Междунар. відносини, 2001. 608 с.

Касинюк О. В. Проблемні аспекти юрисдикції Міжнародного кримінального суду. *Право України*. 2005. № 3. С. 144–148.

Київець О. В. Тлумачення міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 286–289.

Київець О. В. Ієрархія договірних і звичаєвих норм міжнародного права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2010. № 3. С. 108–113.

Київець О. В. Інституційні основи кодифікації норм міжнародного права. *Актуальні питання кодифікації законодавства України*. Вип. 1. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2009. С. 64–68.

Київець О. В. Право міжнародних договорів: історія та сучасність. *Правове регулювання економіки*. 2008. № 8. С. 51–58.

Київець О. В. Принципи тлумачення міжнародних договорів. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2011. № 1 (4). С. 149–153.

Київець О. В. Тимчасове застосування міжнародних договорів. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2010. Вип. 2. С. 387–395.

Клапас И. Правопреемство и континуитет в международном праве. *Московский журнал международного права*. 1992. № 4. С. 22–35.

Кожеуров Я. С. Проблемы международной правосубъектности индивида: дис. ... канд. юрид. наук, 2001. 207 с.

Козюбра М. Місце Європейської конвенції з прав людини у правовій системі України // Досвід застосування Європейської конвенції з прав людини в судочинстві України та Польщі: матер. наук.-практ. конф. / упоряд. О. П. Корнієнко. Київ: Вид-во «А.П.Н.», 2006.

Кравченко С. Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика: моногр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: LAT & K, 2010. 241 с.

Кремнев П. П. Распад СССР и правопреемство государств. Москва: Юрлитинформ, 2012. 190 с.

Кулеба Д. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи. *Альманах міжнародного права*. Одеса, 2010. Вып. 2. С. 70–83.

Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. Київ: Проміні, 2007. 304 с.

Лазебник Л. Л. Міжнародне фінансове право: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 312 с.

Лукашук И. И. Глобализация, государство, право, XXI век. Москва: Спарк, 2000. 279 с.

Лукашук И. И. Конституции государств и международное право. Москва: Междунар. отношения, 1998. 190 с.

Луць Л. Конституційно-правовий механізм взаємодії норм міжнародного та національного права: деякі теоретичні аспекти // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матер. ІХ регіон. наук.-практ. конф. (м. Львів, 13–14 лют. 2003 р.). Львів, 2003. С. 28–31.

Львова Е. О. Международное экономическое право: онтологические и аксиологические подходы к определению понятия. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Київ, 2008. Вип. 39. С. 606–611.

Льовін А. В. Міжнародно-правове регулювання передач ядерних матеріалів: нормативний аспект: монографія. Київ: Промені, 2011. 209 с.

Маркссен К. Крымский кризис с точки зрения международного права. *Дайджест публичного права*. 2014. Вып. 3 (2014). С. 201–230.

Мартиненко П. Місце і роль Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року в конституційно-правовому механізмі України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2002. № 2.

Марусин И. С. Физические лица в международных судах. Санкт-Петербург: Издат. Дом С.-Петерб. гос. ун-та, 2007. 296 с.

Мельник А. Я. Правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР. Київ: Юрид. думка, 2005. 424 с.

Мережко А. А. Психологическая теория международного права (публичного и частного). Одесса: Феникс, 2012. 244 с.

Мережко О. О. Співвідношення міжнародного і національного права. *Юридичний журнал*. 2009. № 2. URL: www.justinian.com.ua.

Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала. *Советский ежегодник международного права 1974*. Москва: Наука, 1976. С. 156–169.

Музика А. Особисті і дипломатичні привілеї та імунітети: проблеми теорії та практики використання. *Право України*. 2007. № 5. С. 91–96.

Мушак Н. Система Європейських міжнародних організацій, які займаються питаннями захисту прав людини. *Публічне право*. 2011. № 3. С. 203–209.

Мюллерсон Р. А. Соотношение международного и национального права. Москва: Междунар. отношения, 1982. 136 с.

Наука міжнародного права в Університеті Святого Володимира. В 2 т. Т. 1 / Упоряд.: О. В. Задорожній, В. А. Короткий. Київ: Промені, 2004. 264 с.

Наука міжнародного права в Університеті Святого Володимира. В 2 т. Т. 2 / Упоряд.: О. В. Задорожній, В. А. Короткий. Київ: Промені, 2004. 456 с.

Николаев А. Дипломатические привилегии и иммунитеты. *Международная жизнь*. 1983. № 8. С. 152–155.

Нонко О. До питання формування європейської регіональної системи правозахисту. Збірник наукових праць / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ: Реферат, 2005. С. 116–132.

О'Коннелл Д. Правопреемство государств / предисл. Ю. Г. Барсегова. Москва: Изд-во иностр. лит., 1957. 589 с.

Олендра В. П. Права людини: універсальне чи національне (регіональне) поняття // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: Матеріали міжнар. наук. конф. мол. науковців, аспірантів і студент. присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Копейчикова. Одеса, 21–22 лист. 2008 р. Одеса: Фенікс, 2008. С. 83–86.

Онищенко О. А. Порівняння правового статусу дипломатичних агентів і консульських посадових осіб у сучасному міжнародному праві. *Держава та регіони. Сер. Право*. 2014. № 2. С. 124–127.

Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право: концепції та поняття. *Право України*. 2012. № 9. С. 407–415.

Осипян Б. А. Правовые основы международной безопасности. *Международное право и международные организации*. 2014. № 2. С. 245–254.

Осмнин Б. И. Заключение и имплементация международных договоров и внутригосударственное право. Москва: Инфогропик Медиа, 2010. 400 с.

Павлиш С. До питання про правовий статус консула. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 8. С. 90–93.

Павлова Л. В. Самоисполнимые нормы в международном праве // *Международное публичное и частное право: проблемы и перспективы* / под ред. С. В. Бахина. Санкт-Петербург: Изд-во С.–Петер. гос. ун-та, 2007. С. 59–85.

Паліюк В. П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. Київ : Фенікс, 2004.

Перевезенцев О. Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. Київ: Знання, 2007. 262 с.

Плотникова О. В. Консульские отношения и консульское право: курс лекций. Москва: НОРМА-ИНФРА М, 1999. 208 с.

Рабінович П. Права людини: діалектика універсалізації найменувань та урізноманітнювання змісту й меж. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 3 (30). С. 3–9.

Рабінович П. Чи можлива універсальна теорія права як спільна концептуальна основа теорій національного і міжнародного права? (запрошення до дискусії). *Філософія права і загальна теорія права*. 2012. № 2. С. 245–248.

Радецький В. Г. Стратегія міжнародної миротворчої діяльності під егідою Організації Об'єднаних Націй (1948–2008): монографія / Нац. ун-т оборони України. Київ: НУОУ, 2010. 361 с.

Раушнинг Д. Применение норм международного публичного права в рамках национальной правовой системы. *Российский ежегодник международного права*, 1998–99. Санкт-Петербург: СКФ «Россия–Нева», 1999. С. 279–283.

Ряка В. А. Ратификация международных договоров: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Киев, 1983. 25 с.

Руководство по международным договорам: Подготовлено Договорной секцией Управления по правовым вопросам Организации Объединенных Наций. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/treaty_handbook.pdf

Савенко М. Роль міжнародно-правових актів у діяльності Конституційного Суду України із захисту прав і свобод людини. *Вісник Конституційного Суду України*. 2001. № 2.

Савчук К. О. Поняття міжнародного права у вітчизняній міжнародно-правовій літературі XIX – початку XX ст. *Правова держава*. 2007. Вип. 18. С. 426–433.

Савчук К. О. Міжнародно-правові погляди академіка В. Е. Грабаря. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. 128 с.

Сагайдак О. П. Посольство і консульство: організація і форми роботи: навч. посібн. / О. П. Сагайдак, П. Д. Сардачук; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, ЛНУ ім. І. Франка. Київ: Знання, 2014. 317 с.

Селютін Д. О. Глобалізація й демократизація як чинники універсалізації стандартів прав та свобод людини. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Харків: Право, 2009. Вип. 17. С. 157–164.

Семенов В. С. Первый русский курс международного права / В. С. Семенов, Н. Н. Ульянова. *Советский ежегодник международного права 1960*. Москва: Наука, 1961. С. 243–254.

Сіваш О. М. Суверенітет і права людини: питання співвідношення. *Проблеми законності*. 2008. Вип. 99. С. 39–44.

Скомороха В. Окремі питання імплементації норм міжнародного права і конституційна юрисдикція України. *Український часопис міжнародного права*. 2002. № 1.

Сорокун В. М. Міжнародно-правовий захист права на свободу совісті та віросповідання. Харків: Константа, 2010. 252 с.

Стешенко В. М. Еволюція і сучасний стан інституту оренди території у міжнародному публічному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 403–408. URL: http://lsej.org.ua/6_2017/119.pdf

Стешенко В. М. Міжнародно-правова характеристика Будапештського меморандуму 1994 року. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. С. 251–254. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/70.pdf

Стешенко В. М. Пропозиції щодо удосконалення практики застосування судами України міжнародних договорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 12. С. 289–294. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/12/61.pdf>

Тарасов О. В. К истории Харьковской школы международного права // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права: зб. наук. ст. за матер. І

Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, Харків 27 листоп. 2015 р.: у 2 ч. / редкол.: А. П. Гетьман, І. В. Яковюк, В. І. Самощенко та ін. Харків: Право, 2015. Ч. 1. С. 42–47.

Тарасов О. В. Міжнародно-правові наслідки застосування ч. 1 ст. 151 Конституції України. *Проблеми законності*. 1998. Вип. 34. С. 35–40.

Тарасов О. В. Зміна парадигми міжнародного права: від закритого етатизму до відкритої багатоманітності // *Правова держава – основа формування правової системи держави: матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю Нац. акад. прав. наук України та обговоренню п'ятитомної монографії «Правова доктрина України»*, Харків, 20–21 листоп. 2013 р. Харків: Право, 2013. С. 300–303.

Тарасов О. В. Історія міжнародного права як наукова дисципліна // *Актуальні проблеми науки історії держави та права: матер. «круглого столу», присвяч. пам'яті проф. А. Й. Рогожина (м. Харків, 5 жовт. 2013 р.) / за ред. В. Д. Гончаренка; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»; Нац. акад. прав. наук України*. Харків: Право, 2013. С. 171–174.

Тарасов О. В. О рукописи курса «Право народів» (середина XIX в.). *Проблеми законності*. 2001. Вип. 48. С. 169–175.

Тарасов О. В. Проблема суб'єкта міжнародного права в работах учених-юристов Харьковской школы XIX – начала XX в. *Проблеми законності*. 2001. Вип. 46. С. 222–226.

Тарасов, О. В. Місце міжнародних договорів серед джерел національного законодавства України // *Становлення правової системи демократичної України та юридична наука: короткі тези доп. та наук. повідомл. наук. конф. молодих учених та аспірантів*, 16–17 черв. 1998 р. / за ред. М. І. Панова. Харків: Нац. юрид. акад. України, 1998. С. 15–16.

Терлецький Д. С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: моногр. / Одес. нац. юрид. акад. Одеса: Фенікс, 2009. 232 с.

Трагнюк О. Я. Тлумачення міжнародних договорів: теорія і досвід європейських міжнародних судових органів: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2003. 205 с.

Третьяков Д. Застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні. *Віче*. 2007. № 9–10.

Трунцевский Ю. В. Нормы международного права как источник российского уголовного права: дисс. ... канд. юрид. наук. Рязань, 1995. 194 с.

Усенко Е. Т. Соотношение и взаимодействие международного и национального права и Российская Конституция. *Московский журнал международного права*. 1994. № 3. С. 90–96.

Усенко Е. Т. Теоретические проблемы соотношения международного и внутригосударственного права. *Советский ежегодник международного права 1977*. Москва: Наука, 1979. С. 110–126.

Федуняк С. Г. Європейські виміри безпеки на пострадянському просторі: формування інтеграційної системи безпеки Заходу і Нових незалежних держав / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Рута, 2005. 334 с.

Фесечко Л. І. Кримінальна відповідальність індивідів у міжнародному праві. *Форум права*. 2010. № 4. С. 888–894.

Храбан І. А. Система європейської безпеки і напрями воєнно-політичної інтеграції України до її структур (політологічний аналіз): монографія / Об'єдн. ін-т при Нац. акад. оборони України. Київ: Варта, 2005. 544 с.

Червінка І. М. Самовизначення націй та його роль в регулюванні етнополітичних конфліктів. *Вісник ОНУ ім. Мечникова. Соціологія і політичні науки*. 2013. Т. 18. Вип. 2 (18). Ч. 3. С. 176–184.

Чубарєв В. Л. Міжнародне економічне право: підручн. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 368 с.

Шевчук С. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод: практика застосування та принципи тлумачення в контексті сучасного українського праворозуміння. *Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі*. 1999. № 2.

Шевчук С. В. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. 2-ге вид., виправл. і доповн. Київ: Реферат, 2007. 848 с.

Щокін Ю. В. Проблема співвідношення міжнародно-правового звичаю і міжнародного договору як джерел міжнародного права. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. № 841. Серія Право. Вип. 1(5)/2009. 2009. С. 244–248.

Щокін Ю. В. Місце звичаїв загального міжнародного права у правопорядку України. *Вісник Академії правових наук України*. 2007. № 3 (50). С. 158–167.

Энтин М. Л. Международные судебные учреждения: Роль международных арбитражных и судебных органов в разрешении межгосударственных споров. Москва: Междунар. отношения, 1984. 176 с.

Яковюк І. Державний суверенітет національних держав у складі Європейського Союзу: проблеми визначення. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 3 (38). С. 114–126.

Aust A. *Modern Treaty Law and Practice*. Cambridge Univ. Press, 2nd ed., 2007 (arba 2000 m. leidimas).

Barberis J. A. Nouvelles questions concernant la personnalité juridique international. *RDC*. 1983. T. 179-I. P. 145–304.

Bederman D. J. *The Souls of International Organizations: Legal Personality and the Lighthouse at Cape Spartel // International Legal Personality / ed. by Fleur Johns*. Farnham [etc.]: Ashgate, 2010. P. 263–365.

Ben-Ari R. H. *The Normative Position of International Non-Governmental Organizations under International Law*. Leiden [etc.]: Martinus Nijhoff Publishers, 2012. XII, 396 p.

Crawford J. *The Creation of States in International Law / Second ed*. Oxford: Clarendon Press, 2006. LXXII, 870 p.

Degan V. D. State Succession Especially in Respect of State Property and Debts. *The Finish Yearbook of International Law*. 1993. Vol. 4. P. 130–143.

Denza E. *Diplomatic Law. Commentary on the Vienna Convention on Diplomatic relation*. Third edition. Oxford university press, 2008. 574 p.

Essays on the Law of Treaties: a Collection of Essays in Honour of Best Vierdag / ed. by Jan Klabbers. The Hague; London: Nijhoff, 1998.

Fiedler W. *State Succession // Encyclopedia of Public International Law* / R. Bernhardt (ed.). 1987. Vol. 10. P. 446–456.

Fitzmaurice. *The General Principles of International Law Considered from the Standpoint of the Rule of Law 92 Hague Recueil 5 (1957-II) (Extracts)* // D. J. Harris *Cases and Materials on International Law* London Sweet & Maxwell, 1998.

Grant Th. D. *Defining statehood: The Montevideo Convention and its discontents. Columbia Journal of Transnational Law*. 1999. Vol. 37 (2). P. 403–457.

Hannum H. *Autonomy, Sovereignty, and Self-Determination: The Accommodation of Conflicting Rights // University of Pennsylvania Press*, 1996. 534 p.

Knop K. *Diversity and Self-Determination in International Law // Cambridge: Cambridge University Press*, 2002. 460 p.

Lindblom A.-K. *Non-Governmental Organizations in International Law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. XXII, 559 p.

Murty B. S. *The International Law of Diplomatic: the Diplomacy Instrument and World Public Order*. New Halen press, 1989. 628 p.

Nijman J. E. *Non-State Actors and the International Rule of Law: Revisiting the ‘Realist Theory’ of International Legal Personality // Non-State Actor Dynamics in International Law: From Law-takers to Law-makers* / ed. by M. Noortmann, C. Ryngaert. Aldershot: Ashgate, 2010. P. 91–124.

Nijman J. E. *Paul Ricoeur and International Law: Beyond «The End of the Subject»*. Towards a Reconceptualization of International Legal Personality. *Leiden Journal of International Law*. 2007. Vol. 20. P. 25–64.

Nijman J. E. *The Concept of International Legal Personality: An Inquiry into the History and Theory of International Law*. The Hague: Asser press, 2004. XVIII, 494 p.

Orakhelashvili A. The Position of the Individual in International Law. *California Western International Law Journal*. 2001. Vol. 31. P. 241–276.

Parlett K. The Individual in the International Legal System: Continuity and Change in International Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. XLII, 413 p.

Parry J. T. What is the Grotian Tradition in International Law? *University of Pennsylvania journal of international law*. 2013. Vol. 35, afl. 2. P. 299–377.

Peace Treaties and International Law in European History / Ed. by Randall Lesaffer. Cambridge University Press, 2004. 488 p.

Portmann R. Legal Personality in International Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. XXIV, 333 p.

Resolution on State Succession in Matters of Property and Debts. Adopted by the Institute of International Law at the Vancouver session on August 26, 2001. URL: http://www.idi-iil.org/idiE/resolutionsE/2001_van_01_en.PDF

Rethinking Diplomatic Immunity: A Review of Remedial Approaches to Address the Abuses of Diplomatic Privileges and Immunities.

Reuter P. Introduction to the Law of Treaties. London and New York: Kegan Paul International, 1995.

Ross Mitchell S. Rethinking Diplomatic Immunity: A Review of Remedial Approaches to Address the Abuses of Diplomatic Privileges and Immunities. URL: <http://digitalcommons.wcl.american.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1671&context=auilr>

Villiger Mark. E. Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties. Martinus Nijhoff Publishers, 2009.

War, the State and International Law in Seventeenth-Century Europe / Ed. by O. Asbach, P. Schroder. Ashgate, 2010. 288 p.

Wildhaber L. The European Convention on Human Rights and international law. *International and Comparative Law Quarterly*. Vol. 56.

Williams P. R. The Treaty Obligations of the Successor States to the Former Soviet Union, Yugoslavia and Czechoslovakia: Do They Continue in Force? *Denver Journal of International Law and Policy*. 1994. Vol. 23. P. 1–42.

Žalimas D. Special Theme: International Legal Status of the Baltic States. Legal Issues on the Continuity of the Republic of Lithuania. *Baltic Yearbook of International Law*. 2001. Vol. 1. P. 1–21.

Ziemele I. Is the Distinction between State Continuity and State Succession Reality or Fiction? *Baltic Yearbook of International Law*. 2001. Vol. 1. P. 191–222.

3. Інтернет-ресурси:

Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний сайт Міжамериканського Суду з прав людини. URL: <http://www.corteidh.or.cr/index.php/en>

Офіційний сайт Африканського Суду із захисту прав людини та народів. URL: <http://en.african-court.org/>

Офіційний сайт ОБСЄ. URL: <http://www.oscepa.org/>

Офіційний сайт МКЧХ в Україні. URL: <http://ua.icrc.org/>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: www.europa.eu

Офіційний сайт Суду ЄС. URL: curia.europa.eu

Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org>

Офіційний сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int/web/portal/home>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>

Офіційний сайт Співдружності Незалежних Держав. URL: <http://cis.minsk.by>

Офіційний сайт Африканського Союзу. URL: <http://www.au.int>

Офіційний сайт Ліги Арабських Держав. URL: <http://www.lasportal.org/Pages/Welcome.aspx>

Офіційний сайт Організації Ісламського співробітництва. URL: <http://www.oic-oci.org/oicv3/>

Офіційний сайт Організації Американських Держав. URL: <http://www.oas.org/en/default.asp>

Офіційний сайт Організації Держав Південно-Східної Азії. URL: <http://asean.org>

Офіційний реєстр міжнародних договорів ООН. URL: <https://treaties.un.org>

Збірник договорів з прав людини Університету Міннесоти (російськомовна версія). URL: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/Rindex.html>

Сайт проекту «Воєнні злочини» (Crimes of War). URL: www.crimesofwar.org

African Commission on Human & People's Rights. URL: <http://www.achpr.org/>

American Society for International Law Guide to Electronic Resources for International Law. URL: <http://www.asil.org/resource/crim1.htm>

Avalon Project: The International Military Tribunal for Germany, Yale University. URL: <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/imt/imt.htm>

Canada and the International Criminal Court. URL: http://www.dfait-maeci.gc.ca/foreign_policy/icc/history-en.asp

Coalition for the International Criminal Court. URL: <http://www.iccnw.org/>

Council of Europe Treaty Office. URL: <http://conventions.coe.int/>

European Court of Human Rights. URL <http://www.echr.coe.int/>

European Union Court of Justice. URL: <http://curia.eu.int/en/index.htm>

Inter-American Court of Human Rights. URL: <http://www.corteidh.or.cr/>

International Court of Justice (ICJ). URL: <http://www.icj-cij.org/>

International Crimes Database. URL: <http://www.internationalcrimesdatabase.org/Home>

International Criminal Court (ICC). URL: <http://www.icc-cpi.int/index.php>

International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR). URL: <http://www.icttr.org/>

International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY). URL: <http://www.un.org/icty/>

International Humanitarian Law Database, ICRC. URL: <http://www.icrc.org/ihl>

International War Crimes Project, New England School of Law. URL: http://www.nesl.edu/center/WAR_CRIMES.htm

Judicial System Monitoring Programme. URL: <http://www.jsmp.minihub.org/>

Khmer Rouge Trials Task Force. URL: http://www.ocm.gov.kh/krt_main.htm

Law of Armed Conflict Treaty Links, University of Minnesota. URL: <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/auoy.htm>

National Archives of Cambodia. URL: <http://www.camnet.com.kh/archives.cambodia/>

National Implementation Database, ICRC. URL: <http://www.icrc.org/ihl-nat>

NEPAD Organizations. URL: <http://www.avmedia.at/nepad/indexgb.html>

No Peace Without Justice Sierra Leone Special Court Page. URL: <http://www.specialcourt.org/>

Organization of American States Documents Page. URL: http://www.oas.org/XXXIIGA/english/documents_eng.htm

Special Court for Sierra Leone. URL: <http://www.sc-sl.org/scsl.htm>

UN Documentation Centre. URL: <http://www.un.org/documents/>

UN ICTY Documents. URL: <http://www.un.org/icty/legaldoc/index.htm>

UN ICTR Documents. URL: <http://www.icttr.org/wwwroot/legal.htm>

UNAMSIL Documents. URL: <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unamsil/docs.html>

UNTAET Documents. URL: <http://www.un.org/peace/etimor/docs/UntaetD.htm>

UN Mission of Support in East Timor (UNMISET). URL: <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmiset/index.html>

War Crimes, Crimes Against Humanity Treaty Links, University of Minnesota. URL: <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/auox.htm>

War Crimes Studies Center, UC Berkeley. URL: <http://socrates.berkeley.edu/~warcrime/>

Web Genocide Documentation Centre, University of the West of England. URL: <http://www.ess.uwe.ac.uk/genocide.htm>

Yale University Genocide Studies Program. URL: <http://www.yale.edu/gsp/>

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Під час викладання дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» використовуються електронні системи бібліотеки, копіювальна техніка (копір, принтер) для роздруківки текстів нормативно-правових актів, рекомендованої літератури. Можливе використання мультимедійного обладнання щодо проведення презентацій.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентност І	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК–1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПК–1. Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов’язані з темою дисертаційного дослідження. ПК–2. Здатність розуміти системну природу сучасного міжнародного правопорядку та спроможність застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем.
ЗК–2. Здатність продукувати нові ідеї (креативність).	ПК–3. Здатність ідентифікувати та аналізувати джерела міжнародного права, як традиційні, так і нові. ПК–6. Здатність орієнтуватись в наукових школах та традиціях сучасного міжнародного права, спроможність використання методологічного плюралізму чи комплексного (міждисциплінарного) підходу. ПК–8. Здатність здійснювати аналіз процесу міжнародної нормотворчості у різних її інституційних формах. ПК–9. Готовність до застосування теоретичних знань для аналізу конкретних правових проблем участі України у системі міжнародних відносин.
ЗК–3. Здатність до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оцінки та синтезу інформації.	ПК–5. Здатність застосовувати сучасні методи і прийоми тлумачення актів міжнародного права. ПК–11. Здатність отримання інформації щодо діяльності міжнародних судових та квазі-судових органів, проведення аналізу та визначення ролі практики міжнародних (регіональних) судів у розвитку міжнародного права.

ЗК–4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з урахуванням сучасного стану юридичної науки.	ПК–1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження.
ЗК–5. Здатність до планування, розроблення та реалізації науково-дослідних проектів інноваційного характеру.	ПК–13. Здатність готувати професійні аналітичні висновки, експертні оцінки, проекти нормативно-правових актів, міжнародних актів.
ЗК–6. Здатність працювати в команді науковців, розробляти та управляти науковими проектами	ПК–14. Здатність встановлювати та підтримувати професійне спілкування із представниками іноземних наукових та навчальних закладів за тематикою загального та галузевого міжнародного права.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю	
ФКС–1. Здатність до розв'язання комплексних проблем функціонування міжнародного права на основі аналізу сучасних та прогнозування нових тенденцій його розвитку.	ПК–1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження.
ФКС–2. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи в міжнародно-правових дослідженнях.	ПК–1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження.
ФКС–3. Здатність здійснювати доктринальне тлумачення міжнародного публічного права.	ПК–5. Здатність застосовувати сучасні методи і прийоми тлумачення актів міжнародного права.
ФКС–4. Здатність здійснювати аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів.	ПК–11. Здатність отримання інформації щодо діяльності міжнародних судових та квазі-судових органів, проведення аналізу та визначення ролі практики міжнародних (регіональних) судів у розвитку міжнародного права.
ФКС–5. Здатність здійснювати діяльність з імплементації міжнародно-правових норм в національну правову систему.	ПК–13. Здатність готувати професійні аналітичні висновки, експертні оцінки, проекти нормативно-правових актів, міжнародних актів.

**Карта результатів навчання здобувача вищої освіти,
сформульованих у термінах компетентностей**

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС–1. Демонструвати знання й розуміння сучасної міжнародно-правової системи.	№ 1 № 2	РНС НД–1.1. Наявність поглиблених наукових та практичних знань щодо системної природи сучасного міжнародного правопорядку та вміння застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем. РНС НД–1.2. Обізнаність в питаннях еволюції міжнародного права, розуміння особливостей сучасного етапу його розвитку. РНС НД–2.2. Вміння ідентифікувати та проводити аналіз природи суб'єктів міжнародного права.
РНС–3. Застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у міжнародно-правових дослідженнях.	№ 1	РНС НД–1.4. Вміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у міжнародно-правових дослідженнях.
РНС–4. Застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у міжнародно-правових дослідженнях.	№ 1	РНС НД–1.5. Вміння застосовувати міждисциплінарні підходи у міжнародно-правових дослідженнях.
РНС–5. Використовувати різноманітні джерела міжнародно-правової інформації (наукові публікації, довідники, бази даних тощо).	№ 2 № 4	РНС НД–2.1. Вміння ідентифікувати та давати аналіз та оцінку норм міжнародного права, проводити їх класифікацію. РНС НД–4.1. Вміння застосовувати норми міжнародного права, пояснювати його взаємодію з національним законодавством.
РНС–9. Здійснювати професійний аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів.	№ 4	РНС НД–4.4. Розуміння природи та процедур міжнародних судів, вміння проводити аналіз їх практики, застосовувати правові позиції міжнародних судів.
РНС–10. Здійснювати доктринальне тлумачення актів міжнародного	№ 2	РНС НД–2.3. Вміння працювати з міжнародними договорами, тлумачити їх зміст та практику застосування.

публічного права.	№ 3	РНС НД–3.1. Вміння визначати галузеву належність конкретних проблем міжнародно-правового регулювання, визначати теоретичні засади їх дослідження.
-------------------	-----	---

**Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни,
результатами навчання та предметними компетентностями
у програмі навчальної дисципліни**

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності													
	ПК-1	ПК-2	ПК-3	ПК-4	ПК-5	ПК-6	ПК-7	ПК-8	ПК-9	ПК-10	ПК-11	ПК-12	ПК-13	ПК-14
Модуль № 1														
PHC НД – 1.1.	X					X								
PHC НД – 1.2.		X												
PHC НД – 1.3.	X													
PHC НД – 1.4.					X									
PHC НД – 1.5.						X							X	
Модуль № 2														
PHC НД – 2.1.			X					X		X				
PHC НД – 2.2.				X								X		
PHC НД – 2.3.			X		X			X						
PHC НД – 2.4.			X					X						
PHC НД – 2.5.			X								X			
PHC НД – 2.6.									X					
Модуль № 3														
PHC НД – 3.1.							X							
PHC НД – 3.2.					X						X	X		
PHC НД – 3.3.							X							
PHC НД – 3.4.										X				
PHC НД – 3.5.											X			
Модуль № 4														
PHC НД – 4.1.									X				X	X
PHC НД – 4.2.							X							
PHC НД – 4.3.							X							
PHC НД – 4.4.											X	X		
PHC НД – 4.5.							X							X